

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ иунашъу

Рэзэныгъэ тхылъ афэгъэшъошэгъэным ехъылагъ

Якъулыкъу гъэхъэгъэшхохэр зэрэщашыгъэхэм ыкIи Урысые Федерацием хэгъэгу кIоцI ИофхэмкIэ и Министерствэ гъогум щыщынэгъончэнымкIэ и Къэралыгъо инспекцие зызэхашагъэр илъэс 75-рэ зэрэхурэм афэшI Адыгэ Республикэм хэгъэгу кIоцI ИофхэмкIэ и Министерствэ и ГИБДД и ГъэорышIапIэ мыш фэдэ иIофышIэхэм рэзэныгъэ тхылъ афэгъэшъошэгъэнэу:

1) **ШатIэкъо Мосэ Ерджыб ыкIом** — Адыгэ РеспубликэмкIэ МВД-м и ГИБДД и ДПС и ОБ ивзвод иинспектор, милицием имайор;

2) **Тернавченко Алексей Виктор ыкIом** — Адыгэ РеспубликэмкIэ МВД-м и ГИБДД и ДПС и ОБ ивзвод иинспектор, милицием икапитан;

3) **Лыхэсэ Юрэ Чэсэбий ыкIом** — Адыгэ РеспубликэмкIэ МВД-м и ГИБДД и ГъэорышIапIэ ипашэ, милицием иполковник;

4) **Цукъо Арамбий Юсыф ыкIом** — Адыгэ РеспубликэмкIэ МВД-м и ГИБДД и ДПС и ОБ и ДПС-у N 1-м иротэ иинспектор шъхьалэ, милицием истаршэ лейтенант.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ ипшъэрылхэр зыгъэцIкIэу **КЪУМПЫЛ Мурат** къ. Мыекъуапэ, бэдзэогъум и 1, 2011-рэ илъэс N 112-рпг

ГункIыбзэхэр аратыжъыгъэх, афэгугушIуагъэх



Гъогур щынэгъончэнымкIэ Къэралыгъо инспекциер зызэхашагъэр илъэс 75-рэ зэрэхурэм фэгъэхыгъэ зэхэхъу АР-м и Правительствэ и Унэ дэжъ шыкIуагъэм къекIолагъэх Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ ипшъэрылхэр зыгъэцIкIэу **Къумпыл Мурат**, федеральнэ инспектор шъхьалэу **Лылуужу Адам**, АР-м иминистрэхэм я Кабинет хэтхэр, АР-м и Парламент идепутатхэр, гъогу-патруль къулыкъум иIофышIэхэр, нэмыкIхэри.

Къыхэлэжъэнхэу етэгъэблагъэх

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм культурэмкIэ, унагъохэм яIофхэмкIэ ыкIи общественнэ организациехэм адырIэ зэпхыныгъэхэмкIэ икомитет Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм социальнэ политикэмкIэ ыкIи псауныгъэм икIэухъумэнкIэ икомитет игъусэу 2011-рэ илъэсым бэдзэогъум и 13-м сыхьатыр 10-рэ такыкIэ 30-м зэхэсыгъохэр зыщыкIохэрэ Залышхом «Адыгеим ичернобылцэхэр: социальнэ Iэпылэгъумрэ псауныгъэм икIэухъумэнрэ»

зыфиIорэ ИофыгъомкIэ парламент едэлунхэр щызэхешэх.

Мыщ къыхэлэжъэнхэу етэгъэблагъэх Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэр, Адыгэ Республикэм иминистерствэхэмрэ иведомствэхэмрэ яIэшъхэтетхэр, лыкIо органхэм ятхьаматэхэр, Адыгэ Республикэм икIалэхэмрэ ирайонхэмрэ ямуниципальнэ образованиехэм яадминистрациехэм япашэхэр, общественнэ организациехэмрэ къэбар жьугъэм иамалхэмрэ ялыкIохэр.

Спорт псэуалэхэмрэ щыIэныгъэмрэ

Тульскэм стадионыр къыщызэIуахыжъыгъ

Мыекъопэ районим игупчэу Тульскэм истадионэу «Олимпир» агъэцIкIэжыи, итеплэкIэ нахь дахэ хъугъэу къызэIуахыжъыгъ. Ащ фэгъэхыгъэ зэхэхъэм Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ ипшъэрылхэр зыгъэцIкIэу Къумпыл Мурат, федеральнэ инспектор шъхьалэу Лылуужу Адам, Правительствэмрэ Мыекъопэ районимрэ якъулыкъушIэхэр, физкультурэмрэ спортымрэ зышIогъэшIэгъонхэр, кIэлэеджакIохэр хэлэжъагъэх.

Псы къиугъэр стадионим къыклауи, футбол ешIэпIэ зетэгъэпсыхьагъэр лъэшэу зэщигъэ-къогагъ. Ащ дакIоу, стадионыр

жъы зэрэхурэм фэшI, гъэцIкIэжыи иIофшIэнхэри ищыкIэ-гъагъэх.

(ИкIэух я 2-рэ н. ит).

ИщыIэныгъэ гъогу ГИБДД-м езыпхыгъэ пстэуми Къумпыл Мурат пэублэм игуапэу къащыфэгугушIуагъ, гъэхъагъэхэр ашIы-хэзэ ыпэкIэ лыкIотэнхэу къафэлэIуагъ. Республикэ программэу «Гъогур щынэгъончэныр» зыфиIорэм игъэцIкIэн къыды-хэлъытагъэу къафашъфыгъэ патруль машини 8-м, федеральнэ бюджетым ишIуагъэкIэ къалэ-кIэхъэгъэ автотранспорти 5-м (зэкIэмкIи машинэ 13) яIункIы-бзэхэр къулыкъушIэхэм торжественнэу аритыжъыгъэх.

Мы аужырэ илъэххэр пштэмэ, федеральнэ ыкIи республикэ программэхэм яшIуагъэкIэ АР-м и ГИБДД автомобиль 39-рэ къыIэкIэхьагъ, оборудование зэфэшъхьафхэр, видеокамерэхэр, нэмыкI пкъыгъоу ищыкIагъэхэр къыфашъфыгъэх. ТапэкIи а IофшIэныр лъагъэкIотэн гухэлъ яI.

Адыгеим шыпсэурэ нэбгырэ мин 440-м автотранспорт мини 130-м ехъу атегошагъ. УрысыемкIэ ар анахь гъэхъэгъэ инхэм ащыщ. Автомобильхэм япчъагъэ хэпшыкIэу илъэс къэс зэрэхъорэм дакIоу, ГИБДД-м икъулыкъушIэхэми пшъэдэкIыжъэу ахьырэр къагурыIозэ, гъогур щынэгъончэным, водительхэм Iэпылэгъу афэхъунхэм анаIэ тырагъэтын зэрэфар Къумпыл Мурат къылуагъ.

— ПравэухъумэкIо системэм джырэ лъэхъаным шыкIорэ зэхъокIыныгъэхэм къулыкъушIэхэм аттестациер икIэрыкIэу алу-

жыныр, нэбгырэ пэпчэ пшъэдэкIыжъэу ыхьырэр нахь гъэлъэ-шыгъэныр къегъэнафэх, — къылуагъ Къумпыл Мурат. — Ар Адыгеим тэрэзэу щызэшIохы-гъэныр, къэралыгъом ипашэхэм унашъоу ашIыхэрэр гъэцIкIэ-гъэнхэр пшъэрылхэр шъхьалэу щытынхэ фае.

Мы мэфэ дэдэм культурэм и Унэу Мыекъуапэ дэтым шыкIогъэ торжественнэ зэхэхъэм республикэм ипашэхэр, ГИБДД-м иIофышIэхэр, ветеранхэр, нэмыкIхэри хэлэжъагъэх.

Урысые Федерацием и Президентэу Дмитрий Медведевым ишIуфэс тхылъ итхагъэм къэзэрэугъонгъэхэр шигъэгъозагъэх федеральнэ инспектор шъхьалэу Лылуужу Адам. УФ-м и Президент и Полномочнэ лыкIоу Къыблэ федеральнэ шъолырым щыIэ Владимир Устиновым ыцIэкIи, ежъ ышъхъэкIи зимэфэкI хэзыгъэунэфыкIыхэрэм къафэгугушIуагъ, гущылэ дэхабэ къапыгъохыгъ.

УФ-м хэгъэгу кIоцI ИофхэмкIэ и Министерствэ ипашэу Рашид Нурғалиевыр Къэралыгъо автоинспекцием икъулыкъушIэхэм къазыщыфэгугушIорэ тхыгъэм къеджагъ АР-м и МВД ипашэу Александр Речицкэр.

— ЩынэгъончэнымкIэ инспекциеу илъэс 75-рэ гъогур къэзэыкIугъэм икъулыкъушIэхэм

сыдигъуи япшъэрылхэр щытхъу хэлъэу агъэцIкIэным, автомобильхэм язекIон тэрэзэу зэхэ-щэгъэным, цIыфхэм Iэпылэгъу афэхъугъэным анаIэ тырагъэтыгъ ыкIи тырагъэты, — къылуагъ Къумпыл Мурат. — Адыгеим игугъу дахэкIэ ашIыным пае гъогу-патруль къулыкъум иIофшIэн зэрэзэхихэрэм, хьакIэу республикэм къаIохэрэм зэрэпэгъокIыхэрэм мэхъанэшхо иI. Ащ дакIоу ГИБДД-м иIофышIэхэм тапэкIи зэрифэшъуашэм тетэу къулыкъур зэрэхьы-щтым, екIоллакIэхэр къагъоты-хэзэ, Адыгеим, Урысыем ясоциальнэ-экономикэ зытет нахьы-шIу шIыгъэным зэрэфэлэжъэштхэм синыхъэ телъ. Ныбджэгъу лъапIэхэр, псауныгъэ пытэ шъуи-Iэу, шъуибын-унагъохэм шъуа-дагъхэу, гъэхъэгъэшIухэр шъу-шIыхэзэ ыпэкIэ шъулыкIотэнэу шъуфэсэлэ.

Гъогур щынэгъончэнымкIэ Къэралыгъо инспекциер зызэхашагъэр илъэс 75-рэ зэрэхурэм ыкIи илъэс зэкIэлъыкIохэм чанэу Iоф зэрэшIагъэм афэшI АР-м и Лышъхъэ ирэзэныгъэ тхыльхэр къулыкъушIэ нэбгырэ заулэм аратыжъыгъ. Джащ фэдэу АР-м и Парламент ищытхъу ыкIи рэзэныгъэ тхыльхэр афа-гъэшъошагъэх. Творческэ кол-лективхэм, орэдыIохэм къатыгъэ мэфэкI концертным къэзэрэугъо-игъэхэр ягуапэу еплъыгъэх.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.

Сурэтыр А. Гусевым тыри-хыгъ.

Тульскэм стадионыр кыщызэгуахыжыгъ



(Апэрэ нэклуб. кыщезжэ).

1972-рэ илъэсым Тульскэм стадион шашынуэу щаублэгъагъ. Райисполкомым итхьаматэу а лъэжыным шыгыгъ Андрей Мациевыр, ащ игуадзэу Николай Чернышовыр кIэщакло фэхъухи, спорт гупчэм ишып фежэгъагъ. Чекистэу Есоян псэолъэшIэу, зэхэщаклоу стадионым игъэпсын илагъэу кьалотэжы. 1981-рэ илъэсым стадионыр кызыгуахыгъагъ.

Районым спорт гупчэ иIэ зэрэхъугъэм ишIуагъэкIэ футбол, нэмыкI командэхэр шызэхашагъэх. Клубэу «Урожайр» Краснодар краим футболымкIэ гъогъуи 4 ичемпион хъугъэ, краим ихэушъхьафыкIыгъэ кубок кыдихыгъ, Адыгеим гъэхьагъэхэр шишыгъэх. А илъэсхэм командэм икапитаныгъ псэолъэшынымкIэ министрэ гуадзэу шытыгъэ Валерий Картамышев.

выр. Джы ар псэолъэшынымкIэ, транспортымкIэ, ЖКХ-мкIэ ыкIи гъогу хъызмэтымкIэ республикэм иминистр.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэ ипшъэрлыгъэр зыгъэцкIэрэ Къумпыл Мурат зэхэхэм хэлэжъэрэмэ къафэгъушIуагъ. Валерий Картамышевым кыщыригъажы, стадионым игъэцкIэжы хэлэжыгъэмэ къащытхъугъ. Партиёу «Единэ Россиер» IэпыIэгъу къафэхъуи, сомэ миллион 14 стадионым игъэпсыжынын пIуагъэхъагъ.

Физкультурэмрэ спортымрэ зыгъэушъомбгъугъэным, цыфмэ япсауныгъэ гъэпытэгъэным, ныбжьыкIэхэр спортым хэцэгъэхэм афэшI, партиёу «Единэ Россиер» ишIуагъэкIэ, Мыекъопэ районым сомэ миллиони 7,5-рэ джыри кызырэрэтыштыр Къумпыл Мурат кылуагъ.

Адыгэ Республикэр илъэс 20, космосым цыфыр апэу зыбыгъэр илъэс 50 зэрэхъугъэхэм, районым шыпсэурэмэ япсауныгъэ гъэпытэгъэным, ящыIакIэ нахышIу шыгъэным зэхэхэр афэгъэхыгъагъ. Партиёу «Единэ Россиер» и Адыгэ шьолъыр къутамэ иполитсовет и Секретарэу Iащэ Мухъамэд, Мыекъопэ районым иадминистрации ипащэу Евгений Ковалевыр, АР-м иминистрэу Валерий Картамышев, нэмыкIхэри зIуагъэм кыщыгушIуагъэх.

ДШИ «Олимп» зыщызыгъэсэрэ кIэлэцIыкIумэ гимнастикэмкIэ ялэпIэсэныгъэ къагъэлэгъуагъ, футбол ешIапIэм цыуджыгъэх.

Мыекъопэ районым икомандэу «Урожайр» Краснодар краим изэнэкъокъоу апшъэрэ купым щыкIорэм хэлэжъэ, Юрий Фомичевыр тренер шъхьагъу командэм иI.

— Я 7-рэ чIыпIэм «Урожайр» щыI. Джы тистадион командэр шешIэзэ ышIышт, футболыр зикIасэхэр ыгъэгъушIонхэу тэгъгъэ, — кытаIуагъ Валерий Картамышевымрэ Евгений Ковалевымрэ. ТиздэгъушIэгъу кыхэлэжыгъэ Адыгэ Республикэм физкультурэмкIэ ыкIи спортымкIэ и Комитет итхьаматэу Хьасанжъо Муратэ. Спортыр зикIасэмэ М. Хьасанжъор зальэгъум, кыгоуцэхэзэ нэпIэпл сурэтхэр атырахыгъэх.

САХЫДЭЖЪО Нурбий.

Сурэтыр зэхэхэм кыщытырахыгъ.

Шальэр лъагъэкIотагъ

Тикъэралыгъо кыщыдэкIырэ законхэм зэпымыоу зэхьокIыныгъэхэр е хэгъэхъожынынхэр афашIых. Джащ фэдэу дзэ дэщыным фэгъэхыгъэ законом истатьяу N 24-м ияIонэрэ Iахэ зэхьокIыныгъэ фашIыгъ. Ащ фэгъэхыгъэу республикэ дзэ комиссариатм дэщынымкIэ иотдел ипащэу Александр Егоровым къедгъэIотагъ.

— НыбжьыкIэу гурыт гъэсэныгъэ ззыгъэгъотыгъэм ыныбжь емылтытыгъэу, иеджэн апшъэрэ

еджапIэм щылыгъэкIуатэ шIогъомэ, къулыкъур пэрыохъу фэхуэцтэп, — еIо Александр Егоровым.

ровым. — Чъэпыогъум и I-м нэс апшъэрэ гъэсэныгъэ зыщызэрагъэгъотырэ учреждением очнэ шIыкIэм тетэу еджэнэу чIэхъаштхэм ядзэдэщыгъо пIалъэ лъагъэкIотагъ, илъэситфэ ахэм зэпамыгъэу еджэнхэ амал ялэшт.

ЩыIэх ныбжьыкIэхэу апэ къулыкъур ахынышъ, нэужым еджэным зыфэзыгъазэ зышIогъохэри. Шъхьадж зыфэе шIыкIэр джы кыыхыхын амал щыIэ хъугъэ.

IЭШЪЫНЭ Сусан.

Прокуратурэм иуплэкIунхэр

Чыгу Iахьхэр хэбзэнчъэу кызылэкIагъэхъагъэх

Чыгу Iахьхэм ягъэфедэн фэгъэхыгъэ законыр Мыекъопэ районым зэрэщагъэцакIэрэр прокуратурэм зеулпэкIум, Побединскэ къоджэ псэупIэм

хэукъоныгъэхэр кыщыыхыгъэщыгъэх. Мыщ иадминистрации Iоф шызышIэрэ нэбгыритIум ежъхэр зегурылохэу тхыль нэпIцIхэр агъэхъазырыхи, чы-

гу Iахьхэр кызылэкIагъэхъагъэхэу кычIэщыгъ. ЯIэнатIэ зэрагъэфедатгъэм ыкIи хьоршэрыгъэ зэрэзэрахъагъэм апае ахэм уголовнэ Iофхэр къафызIуахыгъэх.

ПэшIорыгъэшъэу кызырзальытагъэмкIэ, псэуымкIи сомэ мин 340-рэ ахэм къралыгъом зэрар кыфахыгъ. Мы уахътэм зэхэфынхэр маклох.

кIуагъ. Ащ имызакъоу, физиотерапевтым илэжъапкIэ 2010-рэ илъэсым ишышхъIэу мазэ кыщегъэжыгъэу 2011-рэ илъэсым имэлылфэгъу мазэ нэс ежъ Хьакъунэ Изабеллэ кыфэкIуагъ. Ар сомэ мин 19-м ехъу.

Врач шъхьаIэм хьоршэрыгъэ зэрэзэрихъагъэм ыкIи иIэнатIэ мыгъэрэу зэригъэфедатгъэм апае УФ-м следствиехэмкIэ и Комитет следствиехэмкIэ и ГъэIорышIапIэу АР-м щыIэм Джэджэ районмкIэ ижежрайоннэ отдел уголовнэ IофитIу кызылэуныгъ. Бюджет ахъшэм кыыхыгъэ сомэ мин 240-р зыдэкIуагъэри зэхафы.

иIэрыкIэу кыштэжыгъэу унэшъо нэпIцI ытхыгъ ыкIи ежъ иунашъокIэ страхованиемкIэ организацием тхыль нэпIцIхэр агъэхыгъэх.

Врач шъхьаIэм «ишIуагъэкIэ» физиотерапевтическэ фIо-фа-шIэу сымаджэхэм афагъэцакIэхэрэм апIуагъэхъанэу бюджет ахъшэм кыыхыгъэ сомэ мин 240-рэ сымэджэщым кыфэ-

Врач шъхьаIэм уголовнэ Iоф кыфызIуахыгъ

Шэуджэн районым ипрокуратурэ сымэджэщым уплэкIунхэр зыщызэхэхэм, ащ иврач шъхьаIэ законыр ыкуагъэу кыыхыгъэщыгъ. Физиотерапевтэу щылэжъэщыгъэ бзылфыгъэр 2010-рэ илъэсым мэзаем и I-м ежъ ишIогъоныгъэкIэ Iу-кIыжыгъ. Врач шъхьаIэу Хьакъунэ Изабеллэ а илъэс дэдэм ишышхъIэу мазэ бзылфыгъэр

Партизанхэм ямэфэки хагъэунэфыкIыгъ

Мэкъуогъум и 29-м партизанхэм я Мафэ Урысыем щыхагъэунэфыкIыгъ. Ар Урысые Федерацием и Президент 2009-рэ илъэсым ышIыгъэ унашъом тегъэпсыкIыгъэу илъэсищ хъугъэу агъэмэфэки.

ЗэкIэми тышыгъуаз 1942-рэ илъэсым ишышхъIэу мазэ нэмыщ-фашистыдзэхэм Адыгеим ичIыгу зэраубытыгъагъэм, мэхизхэ зэраIыгыгъэм. А уахътэм кыкIоцI партизанхэм яподпольнэ гупчэ поселкэу Гъозэрышлэ дэтыгъ. Ащ партизан купхэм пэщэныгъэ адызэрихъэщыгъ. Адыгеим имзэхэм ыкIи ахэм къапыщылъ чIыгу Краснодар краим кыгъэгъу-нэщтыгъэм ащызэхэщэгъагъ партизан куп (отряд) 18. Ахэр Мыекъопэ, Джэджэ, Шэуджэн, Кошхъэблэ, Тульскэ, Курганинскэ, Лабинскэ районхэм ыкIи нэмыкIхэм якупыгъэх.

Партизанхэм я Мафэ тегъу ветеранхэм я Мыекъопэ кьэлэ Совет щызэхэщэгъэ зэхэхэм кырагъэблэгъагъэх Хэгъэу зэошхом илъэхъан партизаныгъэхэу Тыу Аминэрэ Надежда Васильевыр. Ахэм ягъусагъ партизан купым хэтыгъэу, зэкIэмэ анахъ ныбжьыкIагъэу Элеонора Козначеевар.

Зэхэхэр кызылэуныгъ ыкIи зэрицагъ ветеранхэм я Адыгэ республикэ Совет итхьаматэу Г. В. Барташук. Апэу гушIэр ащ ритыгъ Адыгэ Республикэм лъэкIэ IофхэмкIэ, IэкIыб кьэралыгъохэм ащыпсэурэ тилъэкIэгъухэм адырIа зэпхы-

ныгъэхэмкIэ ыкIи кьэбар жъугъэм иамалхэмкIэ и Комитет итхьаматэу Шъхьэлэхъо Аскэр. Ар игуапэу къафэгъушIуагъ партизанхэм ямэфэки пае ыкIи кьэгъэгъэ Iэрамхэм шIухъафтынхэр ягъусэхэу аритыгъэх. Ахэм адакIоу псауныгъэ пыгъэрэ щыIэкIэ-псэукIэ дахэрэ яIэмэ зэрэшIонгъор кьариуагъ.

Зэхэсыгъом кыщыгушIагъэх ыкIи партизанхэм къафэгъушIуагъэх Хэгъэу зэошхом хэтыгъэ ветеранхэу В. Г. Усольцевыр, А. Г. Коваленкэр, П. В. Синюгиныр, нэмыкIхэри.

Мы мафэм Хэгъэу зэошхом иветеранхэр Мыекъопэ районм кIуагъэх ыкIи саугъэтэу станицэу Даховскэм дэтым кьэгъагъэхэр кIэралъхъагъэх. Мы чIыпIэм 1942-рэ илъэсым партизанхэмрэ советскэ цыфхэу лажъэ зимыIэхэмрэ нэмыщ-фашист техакIохэм зэрэщау-кIыгъагъэхэм ишыхъатэу а саугъэтыр агъэуцугъ. Партизан купхэм агъэхъагъэхэм яхыла-гъэу кьэзэрэуэгъоигъэхэм кьэбархэр къафилотагъ Хэгъэу зэошхом иветерану М. Ф. Романовым.

ШЫМЫГЪЭХЪУ Мурат.
Ветеранхэм я Адыгэ республикэ Совет ипресс-секретарь.

МашIом ищынагъо щыI

ГъэрэкIо Урысыем имзэхэм закыщызыштэгъэгъэ машIом цыфыбэмэ зэрарышхо къафыхыгъ. Хэгъэ-гум икьэлэ шъхьалэ Iугъом кыхэкIэу гумэкIыгъошхо хэтыгъ. Джыри мафэхэр зэрэфабэхэм кыыхэкIэу машIом ищынагъо зэрэщылэр, гъэрэкIорэ тхьамыкIагъом кыгъэгъэжынын зэрилэкIыштыр специалистхэм кьалэ.

ГъэрэкIорэ тхьамыкIагъор мэзым шашыгъэ машIом е амыгъэкIосэжыгъэ тутыным къахэкIыгъэу алытэ. Зызыгъэпсэфыхэрэр мэзым зэрэщызекIонхэ фаем кытегушылэ МЧС-м илофышIэу Хьажэукъо Людмилэ.

Специалистым кызырилорэмкIэ, мэзым кыщыхъурэ машIом инахыбэ дэдэр зилажъэр цыфхэр арых. Ахэм мэзым Iоф шашIэ е зыщагъэпсэфы хъумэ, машIо къэмыхъуным ишапхъэхэр зэрамыгъэцакIэхэрэр ары тхьамыкIагъор кызыыхэкIырэ. Статистикэм кызыэригъэлгагорэмкIэ, машIом епхыгъэ хъугъэ-шIэгъи 10-м шыщэу 9-р цыфым илажъэкIэ мэхъу.

МашIом инахыбэр кызыщыхъурэр зызыщагъэпсэфыгъэ, хьалухэр, цумпэхэр кызыщаугъоирэ ыкIи зыщышэкIохэрэ чIыпIэхэр арых. ШэкIорэ цыфыр зыокIэ, ишхонч кыкIыгъэ машIо тхъуабзэр уцгъугъэм зыхафэкIэ, ащ кыкIэгъанэ. ЕтIанэ мэзым бэрэуащылкIэу мэхъу апч бэшэрэб нэкIхэу зэтэгъкъуагъэу шылхэм. Апчым бэрэ тыгъэр кытепсэмэ, кыкIэзыгъэнэрэ линзэм иIоф ыгъэцакIэу мэхъу. Ащ тетэу кьэхъурэ машIо цыкIуым тхьамыкIагъор кыкIэ-лыкIон ыльэкIышт.

Статистикэм кызыэригъэ-лгагорэмкIэ, зыгъэпсэфыгъо мафэхэу цыфхэр нахыбэу мэзым зыкIохэрэр ары

машIом ипчъагъэ зыхахъорэр.

Мэзым ухэты зыхъукIэ, тутын уемышъомэ нахышIу, ау уемышъо мыхъуштэу ар хэбгъэнагъэмэ, зэрэбгъэкIосэжынын фаер пшыгъушIэ хуэцтэп. Уцгъугъэу чыгъ чIэгъмэ ачIэ-тым псынIкIэу кыкIэнэн ыльэкIышт, ащ уфэсакъын фае. МашIо къэмыхъунымкIэ цыфыр мэзым зэрэщызекIорэм бэ елытыгъэр.

Мэзым машIом зыкыщиштагъэмэ, ар шIэхэу бгъэкIосэн фае. Ор-орэу умыгъэкIосэжъурэмэ, псынIкIэу мэшIогъэкIосэ къулыкъум макъэ ебгъэлун фае.

Мэзым гъэпсэфакIо шъу-кIуагъэу машIо шъошIымэ, кызыкIэнэн зылэкIынэу а чIыпIэм Iулыр Iушъух. МэшIошIыпIэм псы Iутынм шъу-наIэ тежъугъэт. Чыгъмэ апэбла-гъэу машIо шышъумышI, сыда пIомэ машIом ахэр елыгъох, хыбэй ешIых, етIанэ хьащIэ-пIэцIэ кIуапIэ мэхъух. Чыгъхэр зытыраупкIыгъэ чIыпIэхэм машIо ащышъумышI, сыда пIомэ чIыпIэ нэкIхэм машIом нахъ псынIкIэу защедзы. Зыщышъу-мыгъэгъушп, машIо къэмыхъу-нымкIэ нэбгырэ пэпчэ бэ зэрелытыгъэр.



АДЫГЭ РЕСПУБЛИКЭМ И КЪЭРАЛЫГЪО СОВЕТ — ХАСЭМ

Нахь псынклэу кӀуачӀэ яӀэ хъуным пай

Чыгу Ӏахьхэр зифэшъуашэхэм аратыщтых

Хэбзэхъуан ӀофшӀэныр зышӀогъэшӀэгъонхэм анаӀ тырадзагъэу къытшӀошӀы Адыгэ Республикэм и Законэу «Къэра-лыгъо ыкӀи муниципальнэ мыл-кум ахэхьэрэ Чыгу Ӏахьхэр ып-клэ хэмьлэу яунаеу аратыхэу къызыщыхэкӀырэр» зыфиӀоу номерэу 422-рз зытэтэу 2011-рз илээсым гъэтхэпэм и 10-м къы-дэкӀыгъэм. А законыр гъэцкӀэ-жыгъэ зэрэхьурэ шыкӀэм зы-шагъэгъуазэ ашӀоигъоу депутат куп унчӀэу атыгъагъэм иджэ-уапэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет къыцагъэ-хъазырыгъэ къэбарым «Прави-тельство сыхьатым» тегъэпсы-кӀыгъэу депутатхэр едӀугъэх. Мыщ джыкӀым къыщыӀуагъэм хъушт а шыкӀэм тетэу нэмыкӀ кӀэбери депутатхэр зэрэдӀугъэ-хэр. ЫхэкӀэ ащи нӀуасэ шъу-щыфэтшыщт.

Законыр гъэцкӀэжыгъэным епхыгъэ ӀофшӀэныр тиреспу-бликэ щызэрэхьхэрэм министр-эхэм я Кабинет ыцӀкӀэ депутат-хэр щигъэгъозагъэх Адыгэ Рес-публикэм мылӀку зэфыщыты-кӀэхэмкӀэ и Комитет итхьаматэу Ирина Бочарниковам.

Ащ къызэриӀуагъэмкӀэ, рес-публикэ законэу зыцӀэ къетӀуа-гъэр гъэцкӀэжыгъэным ехы-лӀэгъэ унэшъуитӀу министрэхэм я Кабинет ышӀыгъ. Зы унашъом-кӀэ агъэнэфагъ Чыгу Ӏахьхэр ыпкӀэ хэмьлэу цыфхэм зэр-ратыхэрэ шыкӀэр, ятӀонэрэмкӀэ зэхышагъ а Ӏофым ехыллӀэгъэ заявлениехэу цыфхэм къатых-эрэм ахӀплъыщт Комиссие.

Непэ тиреспубликэ кӀэлэцӀы-кӀубэ зилэ унэгъо 3460-рз шӀэ-сэу. Ахэм ащыщхэу унэгъо 997-рз кӀэлэ псэупӀэхэм, 2463-рз кӀоджэ псэупӀэхэм адӀсых. Законым зэ-ригъэнафэрэм тетэу ыпкӀэ хэ-мылӀэу ахэм Чыгу Ӏахьхэр яты-гъэнхэм фӀшӀ агъэнэфагъэх ыкӀи кадастрэ учетым хагъэуцагъэх Чыгу Ӏахь 57-рз. Ахэм яхыллӀэ-гъэ къэбархэр республикэ гъэ-зетхэм къыхауыгъэх. Бэ темы-шӀэу джыри Чыгу Ӏахь 20 агъэ-нэфӀшт, кадастрэ учетым хагъэ-уцогъы.

Комитетым итхьаматэу къызэ-риӀуагъэмкӀэ, тызыхэт илээсым имэкъуогъу и 27-м ехъулӀэу за-явление 74-рз къатыгъ, ахэм ащыщхэу 42-р сабыибэ зилэ унагъох. ЫпкӀэ хэмьлэу Чыгу Ӏахьхэр ятыгъэнхэм ехыллӀэгъэ тхылӀхэм ахӀплъыщт Комиссиеу министрэхэм я Кабинет ыгъэнэ-фагъэм зэхэсыгъуиц илагъ, за-явление 63-м ахӀплъагъэх, Чыгу Ӏахь 15 аратыгъ. Ахэм ащыщхэу 7-р зылукӀагъэхэр кӀэлабэ зилэ унагъох. Министрэхэм я Каби-нет ышӀыгъэгъэ унашъоу ып-шъэкӀэ къыщытӀуагъэм муницип-пальнэ мылӀкум хэхьэрэ ыкӀи къэралыгъо мылӀкур зыщызэхэ-мыушъафкӀыгъэ Чыгу Ӏахьхэм ащыщхэр ыпкӀэ хэмьлэу зы-фэшъуашэхэм ятыгъэнхэм ехы-лӀэгъэ муниципальнэ норматив актхэр штӀэгъэнхэр муниципальнэ образованиехэм игъо афелъэгъу.

Ар агъэцкӀэжыгъэ, муницип-пальнэ образовани и 6-р («Къа-лэу Мыекъуапэ», «Теуцожь рай-оным», «АдыгъкӀалэ», «Джэджэ районым», «ТэхьутэмькӀое рай-оным», «Кошхьэблэ районым») унашъохэр ашӀыгъэх ыкӀи му-ниципальнэ образованием ишъо-лыр къыхиубытэрэ Чыгу Ӏахь-хэр зифэшъуашэхэм ыпкӀэ хэ-

Адыгеим и Парламент мэкъуогум и 29-м илэгъэ зичэзыу яплӀэнэрэ зэ-хэсыгъом республикэм исоциальнэ-экономикэ щылакӀэ, нэмыкӀ лъэныкъохэм япхыгъэ Ӏофыгъуабэмэ депутатхэр ащахӀплъагъэх, ифэшъошэ унашъо-хэр ашӀыгъэх. Федеральнэ законхэм зэхьокӀыныгъэу афэхьугъэхэм адиштэу республикэ законхэр гъэпсыжыгъэнхэ, джащ фэдэу пӀэлэ гъэнэфагъэм имыкӀхэу нэмыкӀ унашъохэр ашӀынхэ зэрэфаер зыщамыгъэгъупшэу, по-весткэм лъэныкъо бӀкӀае къыщыдалытэгъагъ. АштӀэгъэ законхэм кӀуачӀэ яӀэ хъуным фӀшӀ ахэр цыфхэм алъагъэлэсынхэ ыкӀи ащ пае ыужыкӀэ ахэр гъэзетхэм къыхаутынхэ фаеу щытышъ, мы тхыгъэмкӀэ закон пстэ-уми такъыщыуцуныр ищыкӀагъэп. Шъуналэ зытешъодгъадзэ тшӀоигъохэр щыӀэныгъэм нахь пӀблагъэу гъэпсыгъэ Ӏофыгъохэу зэшӀахыгъэхэр арых.

мылӀэу ятыгъэнхэм ехыллӀэгъэ Положениехэр аухэсыгъэх. Ирина Бочарниковам зэрэхыгъэунэ-фыкӀыгъэмкӀэ, законым ишап-хэхэм атетэу фитыныгъэ зилэ цыфхэм зычӀэсыщтхэ унэхэр зыщашыщтхэ Чыгу Ӏахьхэр гъэнэфэгъэнхэм ехыллӀэгъэ Ӏо-фыгъохэр ащызэрэхьхэр муницип-пальнэ образованиехэу «Къалэу Мыекъуапэ» ыкӀи «Тэхьутэмь-кӀое районым», адрэ муницип-пальнэ образованиехэм джы-рӀкӀэ Чыгу Ӏахьхэр гъэнэфэ-гъэнхэм ехыллӀэгъэ Ӏофыгъохэр ащагъэцӀахэрэп.

Адыгэ Республикэм имуни-ципальнэ псэупӀэ ыкӀи кӀэлэ кой 13-м генеральнэ планхэр ащаш-тагъэх, ахэм япроектхэу аухэсы-гъэхэм зычӀэсыщтхэ унэхэр зыщагъэпсыщтхэ чыпӀэхэр агъэ-нафэх. Мы ӀофшӀэныр зыщагъэ-цӀкӀагъэхэм ащыщых Джэджэ кӀоджэ псэупӀэр, Дондуковскэ кӀоджэ псэупӀэр, Красногвар-дейскэ кӀоджэ псэупӀэр, Тульскэ кӀэлэ псэупӀэр, ТэхьутэмькӀое кӀоджэ псэупӀэр, Афыпсыпэ кӀоджэ псэупӀэр, Козэт кӀоджэ псэупӀэр, Заревэ кӀоджэ псэ-упӀэр, Хьакурынэхьэблэ кӀоджэ псэупӀэр, муниципальнэ образо-ваниехэу «Къалэу Мыекъуапэ» ыкӀи «АдыгъкӀалэ».

Зэхэсыгъом къыщыгушӀыгъэ, ыпшъэкӀэ зыцӀэ къыщетӀогъэ республикэ комитетым итхьаматэ депутатхэм агу къыгъэкӀыжыгъэ Федеральнэ законэу «ЗычӀэсы-хэрэ унэхэр шыгъэнхэм хэхьо-ныгъэ егъэшӀыгъэнымкӀэ аделэ-гъэным ехыллӀагъэ» зыфиӀорэм ия 16-рз статья УФ-м и Чыгу кодекс зэхьокӀыныгъэхэр фӀ-шыгъэнхэм фӀгъэхьыгъэ» зыфи-Ӏорэм УФ-м и Президент зэрэ-кӀэтхэагъэр ыкӀи кӀуачӀэ иӀэ зэ-рэхьугъэр. Ащ егъэнафэ феде-ральнэ мылӀкум ыкӀи УФ-м исубъектхэм якъэралыгъо мылӀ-ку ахэхьхэрэ Чыгу Ӏахьхэр зычӀэсыщтхэ унэхэр ащашын-хэм пае ыпкӀэ хэмьлэу цыф-хэм ягъэгъотыгъэнхэ гухӀэлым фӀшӀ ыпкӀэ хэмьлэу муницип-пальнэ образованиехэм яты-гъэнхэу. Ащи изакъоп. Законым егъэнафэ зычӀэсыщтхэ унэхэр ащашынхэ гухӀэлым пае зы муниципальнэ образованием имылӀку хэхьэрэ Чыгу Ӏахьхэр нэмыкӀ муниципальнэ образова-нием ратыжыным алъэкӀышӀтэу. Арышъ, федеральнэ законом ыгъэнэфэрэ шапхэхэм респу-бликэ законыр адиштэу шыжы-гъэным пае ащ зэхьокӀыныгъэ-хэр фашӀыжышӀтхы.

КӀэугъоеныгъэ ӀофшӀакӀэр хӀкӀыпӀэу къэнэжы

«Правительство сыхьатым» тегъэпсыкӀыгъэу ятӀонэрэ къэба-рзу депутатхэр зэдӀугъэхэр



Ӏэзэгъу уцхэр сымаджэхэм алэ-кӀэгъэхьэгъэнхэр республикэм зэрэщызэхьагъэр ары. Мини-стрэхэм я Кабинет ыцӀкӀэ къэгъушӀыгъэ, а Ӏофыгъом ехы-лӀэгъэу псауныгъэр кзэхъумэ-гъэнымкӀэ министрэу Натхьо Разыет лъэныкъуабэмэ алъыгъ-сыгъ, а къыныгъом изэшӀохын ехыллӀэгъэ Ӏофыгъохэу зэрэхь-хэр лупкӀэу къырилотыкӀыгъэх. Ащ къызэриӀуагъэмкӀэ, цыфхэм медицинэ Ӏэпыгъэу ятыгъэным-кӀэ къэралыгъо гарантиехэм яхыллӀэгъэ Программэ мини-стрэхэм я Кабинет илээс кӀэс еухэсы. Тызыхэт илээсым телъы-тагъэу аухэсыгъэм а Ӏофыгъом пӀуагъэхьанэу шагъэнэфагъэр сомэ миллиарди 2-рз миллион 440,9-рз, агу къэлэтыгъэнхэм къы-зэрагъэлтагъорэмкӀэ, мылӀкуу ящыкӀэгъэщтыр сомэ миллиар-ди 3-рз миллион 382,9-рз мэхъу. Сомэ миллиард Ӏэпэ-цыпэ джыри къэгъотыгъэн фае. Арышъ, хэ-кӀыпӀэу шыӀэр агъэнэфэгъэ мылӀкур нахьыбэу шӀуагъэ къы-рагъэтыгъэ гъэфедэгъэныр ары. Ащ изы шыкӀэу щыт законом зэригъэнафэрэм тетэу аукцион-хэр зэхашӀэхэзэ, котировкэхэм акӀэупчӀэхэзэ, ящыкӀэгъэщт Ӏэ-зэгъу уцхэри, медицинэ мэхъа-нэ зилэ пкыгъохэри, нэмыкӀхэри къэшэфыгъэнхэм бюджет мылӀ-кур пӀугъэхьэгъэныр. А шы-кӀэр зэрагъэфагъэм экономиче-скэ шӀуагъэу къытыгъэр сомэ миллиони 6-рз мин 352-м ехъугъ.

Министрэм хӀкӀыпӀэу шыӀэ-хэм ахылгытагъ фӀгъэкӀотэныгъэ зилэ граждanhэм Ӏэзэгъу уцхэр алӀкӀэгъэхьэгъэнхэм ыкӀи яӀэзэ-гъэным пае амбулаторие шыкӀэр гъэфедэгъэныр. Сымэджыщым цыфыр чӀагъэгъольхьаным ыкӀи ащ Ӏэзэгъэным мылӀкуу пӀэ-лухьэрэр бӀкӀэ ащ нахьыб. Граж-дан куп зырызхэм икъу фӀдизэу Ӏэзэгъу уцхэр алӀкӀагъэхьанхэ язымыгъэлӀэкӀыхэрэм зыкӀэ ащыщ ящыӀэныгъэкӀэ ящыкӀэ-гъэ шыпкӀэу щыт Ӏэзэгъу уц-лӀэпӀэ дэдэхэр зэрэтын фӀе сы-маджэхэр бэ зэрэхьхэрэр. Гу-щыӀэм пае, зижъэжыбэ тэрэзу Ӏоф ымышӀэрэ цыфым еӀэзэ-гъэным мазэм сомэ мин 31-рз пӀугъэхьэгъэн фае. Ащ фэдэ

сымаджэхэм япчъагъэ 111-м нэ-сы. Джащ фэдэу шъоушыгъу уз зылэм еӀэзэгъэным пае мазэм сомэ мини 2, адӀбз (онкологие) уз зылэм сомэ мини 10 — 11 ящыкӀагъ. Министрэм шысэ-гъэшӀэгъонхэр ыгъэфедагъэх. КъызэриӀуагъэмкӀэ, тиреспу-бликэ шӀэпсэу синдром Хантера зыфалорэр къызэузырэ сабый-скъат. Препаратэу «Элапраза» зыфиӀорэмкӀэ ащ еӀэзэгъэным илээсым мылӀкуу пӀуагъэхьэ-рэр сомэ миллион 29-м нэсы. Ащ ищыкӀэгъэ Ӏэзэгъу уцыр къэ-щыфыгъэным пае министрэхэм я Кабинет тызыхэт илээсым ижъоныгъуакӀэ хэгъэхьожь шыкӀэм тетэу сомэ миллион 14,4-рз къафитӀупщын фаеу хъуыгъагъ. Арышъ, Ӏэзэгъу уц-хэр сымэджэ пстэуми алӀкӀэгъэ-хьэгъэнхэр апэрэмкӀэ къызэрэп-шӀошӀышӀтым фэдэу къызэрыкӀо Ӏофэу щытӀ. Ары бюджет мылӀ-кур кӀэугъоягъэу гъэфедэгъэ-ным пае амал ыкӀи хӀкӀыпӀэ пстэуми яусэнхэ фаеу зыкӀы-щытыр.

Щысэхэр, пчъагъэхэр ыгъэфе-дэхэзэ сымаджэхэм Ӏэзэгъу уц-хэр ыпкӀэ хэмьлэу алӀкӀэгъэ-хьэгъэнхэр зэрэзэхьагъэм ехыллӀагъэу министрэм къыӀо-тэгъэ пстэур гушӀыӀухыгъэ зауӀэкӀэ къыкӀэпӀотыкӀыжы-ны плъэкӀышӀтӀ. Ау ахэм зэфэхьы-сыжъэу къафӀпшӀын плъэ-кӀышӀтыр лъэныкъо пстэумкӀи къыкӀышӀт мылӀкуу Ӏэзэгъу уц-хэр хӀбзэ шапхэхэм атетэу алӀкӀэгъэхьэгъэнхэм пае анахь шыкӀлӀшӀоу ыкӀи амалышӀоу щыӀэхэм атегъэпсыкӀыгъэу мини-стерствэм иӀофшӀэн зэрэзехиш-рэм министрэм депутатхэр нӀуасэ фишӀынхэ зэриӀэкӀыгъэр ары.

Ащ къыпкырыкӀхэзэ уна-шъоу ашӀыгъэм егъэнафэ Ӏэзэгъу уцхэр сымаджэхэм, фӀгъэкӀо-тэныгъэ зилэхэм алӀкӀэгъэхьэ-гъэнхэм фӀшӀ мылӀкуу имыкӀур-р къэгъотыгъэныр министр-эхэм я Кабинет пшъэрыл зэрэ-фашӀыгъэр. Ащ пае федеральнэ законэу гупчэм шагъэхьазыры-рэм гъэтэрэзыжыныхэр фӀшы-гъэнхэм ехыллӀэгъэ Ӏофыгъохэр зэрихьанхэ фаеу Парламентым ипрофильнэ комитети игъо фалъэ-



гъуыгъ. Джащ фэдэу аптекэ уч-реждениехэр зыдэмыгъэ кӀоджэ псэупӀэхэм япашэхэм игъо афалъэгъуыгъ Ӏэзэгъу уцхэр зы-рызыщэ шыкӀэм тетэу а чыпӀэхэм цыфхэм ащалыгъэ-Ӏэсыгъэнхэм фӀшӀ ӀэзэпӀэ уч-реждениехэм Ӏэзэгъу уцхэр зыщашыгъышӀтхэ оборудованиер ачӀэгъэуцогъэным пӀлухьащт мылӀкуу къэгъотыгъэныр.

КӀэлэегъаджэхэм ялэжъапкӀэ къыхэхьощт

ЗыхӀплъэгъэхэ законопроект-хэм ащыщ Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм 2011-рз ыкӀи план пӀалъэу 2012—2013-рз илээсхэм ирес-публикэ бюджет ехыллӀагъ» зыфиӀорэм зэхьокӀыныгъэхэр фӀшыгъэнхэм фӀгъэхьыгъ» зы-фиӀорэр. А законопроектым къы-тегушӀыгъэ, Адыгэ Республикэм финансхэмкӀэ иминистрэу Долэ Долэтбый законом зэхьокӀы-ныгъэхэр фӀшыгъэнхэ фаеу зыкӀышӀтыр депутатхэм къа-фиӀотагъ. Федеральнэ бюджетым зӀамамыгъэкӀожырэ мылӀкуу республикэм къыфитӀупщырэ бӀмышӀэу сомэ миллион 457,4-рз къыхэхьагъ. Унэ-коммунальнэ хъызмэтым шыкӀорэ реформэхэм Ӏэпыгъэу ятыгъэнымкӀэ феде-ральнэ Фондым и Правление квартирабэу зэхэт унэхэр капи-талънэу гъэцкӀэжыгъэнхэм ехыллӀэгъэ Ӏофыгъохэр зэхьэ-гъэнхэм пае республикэм сомэ миллион 35,4-рз ыкӀи жъы хъуыгъэхэ унэхэу зэхэтэкӀоным нэсыгъэхэм ачӀэхэм нэмыкӀ унэхэр ятыгъэным пӀуагъэхьа-нэу сомэ миллион 90,1-рз къа-фитӀупщыгъ. Ар зы. ЯтӀонэрэм-кӀэ, Адыгэ Республикэм имини-стрэхэм я Кабинет, УФ-м пса-уныгъэр къэухъумэгъэнымкӀэ ыкӀи социальнэ хэхьоныгъэхэм-кӀэ и Министерствэ, шӀокӀ зы-мыӀэ медицинэ страхованиемкӀэ Федеральнэ фондым зэдашыгъэ Зэзэгъыныгъэм тетэу респу-бликэм псауныгъэр къэухъумэгъэ-нымкӀэ иотраслэ гӀэкӀэжыгъэ-ным ехыллӀэгъэ чыпӀэ програм-мэу 2011—2012-рз илээсхэм ательытагъэр гъэцкӀэжыгъэным пае материальнэ-техническэ ба-зэр гъэпытэгъэным телъытэгъэ сомэ миллион 332-рз Адыгеим къыфатӀупщыгъ. ЯщӀэнэрэ лъэ-ныкъоу къыдӀэлытэгъэн фаер республикэм Ӏоф щызышӀэрэ кӀэлэегъаджэхэм ялэжъапкӀэ гу-рыт экономическэ лэжъапкӀэм лыкӀахэу Ӏоньыгъэм и 1-м къы-щыублагъэу гъэпсыгъэн зэрэфа-ер ары. ЛэжъапкӀэм процент 30 хагъэхьощт ыкӀи сомэ 13042-м нагъэщыт. Ащ пае сомэ милли-он 65-рз къэгъотыгъэн фаеу щыт. Республикэм фэдэу къыша-хьыжырэ техьорэ хэбзӀахьыр нахьыбэ зэрэхьышӀтым сомэ мил-лион 31-рз къытышӀт. Респу-бликэм гъэсэныгъэмкӀэ ыкӀи шӀэ-ныгъэмкӀэ и Министерствэ икӀоцӀ къэкӀуапӀэхэм сомэ мил-лион 34-рз къахигъэкӀышӀт, ащ пае федеральнэ бюджетым хэгъэ-хьожь шыкӀэм тетэу мылӀкуу къыфитӀупщышӀт.

А зепстэр республикэ бюд-жетым икӀэуапӀэхэм ыкӀи ихьарджхэм ахэтхэжыгъэнхэ фае. Ары республикэ бюджетым ехыллӀэгъэ законом зэхьокӀыны-гъэхэр фӀшыгъэнхэ фаеу зыкӀэ-хъуыгъэр.

СЭХЪУТЭ Нурбий.

Зэчый зыхэлъ кIэлэцIыкIухэр ыкIи ныбжьыкIэхэр хэгъэгум ишIэныгъэ лъапсэх

Еджэнхэм ахэлэжьагъэх Адыгеим ыкIи Къыблэ Урысыем гъэсэнэгъэ зышарагъэгъотырэ учреждениехэм япашэхэр, егъэджакIохэр, законодательнэ ыкIи гъэцэкIэкIо хабзэхэм яорганхэм ялэшхэтетхэр, тиреспубликэ иобщественнэ организациехэм ялIыкIохэр.

Общественнэ еджэнхэр къызIуихыгъ ыкIи зэришагъ АКЪУ-м иректорэу, социологие наукаэхэмкIэ докторэу, профессорэу Хъунэгэ Рощыдэ.

ЗэIуIэшхом къекIолIэгъэ пстэумэ ыкIи ащ икIахэхэм шIуфэс сэлэм кIарихыгъ. Къэралыгъом анахь мэхьанэ зыфишIыр лъэныкIор — шIэныгъэ-гъэсэнэгъэ лъапсэу хэгъэгум иIэр ухъумэгъэным фэгъэхыгъэ Iофыгъор Адыгеим зэрэшыкIорэр, тиреспубликэ ащкIэ зэIуIэпIэ чIыпIэу къызэрэхахыгъэр зэригуагъэр, АР-м ащ фэдэ ныбжьыкIэ кIуачIэхэр зэриIэхэм Республиканскэ естественнэ-математикэ еджапIэу Адыгэ къэралыгъо университетым епхыгъэр зэришысэр Хъунагом къыIуагъ. Ащ хэлажьэхэрэм ацIэ къыриIуагъ: УФ-м и Общественнэ палатэ хэтэу, философии шIэныгъэхэмкIэ докторэу, профессорэу Ю. Волковыр, УФ-м и Общественнэ палатэ гъэсэнэгъэм хэгъэхьогъэнымкIэ и Комиссие пшъэдэкIыжъ шызиIэ секретарэу Ю. Сьединер, АР-мкIэ федеральнэ инспектор шъхьалэу А. ЛыIужьур, АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм гъэсэнэгъэмкIэ, наукэмкIэ, СМИ-мкIэ ыкIи ныбжьыкIэ политикэмкIэ и Комитет итхьагъэу, экономикэ шIэныгъэхэмкIэ докторэу, профессорэу А. Шадхановар, Краснодар краймкIэ Белореченскэ районм гъэсэнэгъэмкIэ игъэIорышIаплэ ипащэу А. Плохой, Кубанскэ къэралыгъо университетым математикэ ыкIи компьютер шIэныгъэхэмкIэ факультетым идеканэу, педагогикэ шIэныгъэхэмкIэ докторэу, профессорэу С. Грушевскэр, Армавир къэралыгъо педагогическэ академием прикладной информатикэмкIэ, математикэмкIэ ыкIи физикэмкIэ факультетым идеканэу К. Паладян, МыекIопэ эколого-биологическэ лицееу N 35-м идирикторэу, зэнэкIокъоу «АР-м илъэсымкIэ

Мэкьюогъум и 28-м, 2011-рэ илъэсым АКЪУ-м и Научнэ библиотекэ изалышхо общественнэ еджэнхэр Iофыгъоу «Создание национальной системы поиска и подготовки талантливых детей и молодежи. Модель региональной системы на примере Республиканской естественно-математической школы при Адыгейском государственном университете» зыфиIорэмкIэ щыкIуагъэх. Зигъо Iофыгъо инымкIэ Iофтхьабзэм кIэщакIо фэхъугъэх Урысые Федерацием и Общественнэ палатэ, Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм гъэсэнэгъэмкIэ, наукэмкIэ, СМИ-мкIэ ыкIи ныбжьыкIэхэм яIофыгъохэмкIэ и Комитет, Адыгэ къэралыгъо университетыр.

иIэлэегъаджэ» зыфиIорэм теIкIоньгъэр къыщыдзыхыгъэу И. Маркинар, МыекIуапэ дэт гимназиесу N 22-м математикэмкIэ иIэлэегъаджэу, АР-м лъэпкэ гъэсэнэгъэмкIэ изаслуженнэ IофышIэу, УФ-м лъэпкэ гъэсэнэгъэмкIэ иIофышIэ гъэшIуагъэу А. Шъаукъор, ахэм анэмыкIхэри.

ЕджэнхэмкIэ зэIуIэшхом пэублэ гушыIэр УФ-м и Общественнэ палатэ хэтэу, ЮФО-мкIэ ИПШК-м идирикторэу, философии шIэныгъэхэмкIэ докторэу Юрий Волковым къышыгъ.

— Тикъэралыгъо кIэлэцIыкIу ыкIи ныбжьыкIэ сэнатушхэм ынIэу зэрафигъэзагъэр, Iоф адишIэ зэрэхъугъэр гугъэ дахэхэр сыдигъокIи къызэрэшыпкIэжьыкIэхэрэм ишыхьат, — къыIуагъ ащ.

Илъэс 20-кIэ узэкIэлэбжьэм, Союзыр зызэбгырызыгъэ уж, гъэсэнэгъэ реформэр зэрэкIэ-кIырэм ыкIи цIыфхэм ащкIэ яшIошIхэр зэригъашIэмэ шIоигъоу социологиимкIэ Институтым Iофэу зэшIуихыгъэм, аналитическэ (зэхэфын-зэгъэпшэн) докладэу къыдигъэкIыгъэм Волковым зыфигъэзагъ. Зэупчыгъэхэм ащыщ россиян проценти 10-р реформэр зэрэкIорэм егъэразэ. Цыфхэм язышанэм зы зэхьокIыныгъэ гори ащкIэ щымыIэу алыгътэ. Процент 60-м реформэр зэрэкIорэр ашIодэгъугъ. Процент 40-м чIыплэ нэкI горэм тызэриуцорэр къаIуагъ. А зэкIэмэ узэгупшысэ икIун ахэлъ. Ю. Волковым къызэриIуагъэмкIэ, Урысыем ицIыф гъэсагъэхэм ащыщэу зы миллион Америкэм, зы миллион Германием кIуагъэхэу ащлажьэх. Урысыем исхэм япроцент 50 IэкIыб къэралыгъом щыпсэунхэу фаех, процент 13-р IэкIыбым псэупIэкIэ кIожьыпэным дехьыхы. А зэкIэмэ Урысыем ишIэныгъэгъэсэнэгъэ системэ зэрэзыхачырэм, тыхэгъэгу аригъэгъотыгъэ щыIэмэ Къоухьаплэм зэрэфагъэфедэрэм гу лъаригъэ-тагъ. Ащ нахь класэ мыхъузэ хэгъэгум иакъыл купкI Iоф дэшIэгъэн, къыхэгъэщыгъэн, угъоигъэн, гъэхьазырыгъэн зэ-

рэфар, общественнэ еджэнхэр а идея куум зэрэлажьэхэрэр кIигъэтхыгъ. Непэ пIэ зтедзагъэу ушыс зэрэмыхъуштыр, Урысыем икIэкIошт мафэ зыгъэпсышт кIочIакIэу зэчый зыхэлъ кIэлэцIыкIу ыкIи ныбжьыкIэхэм якъэгъотын-къыхэгъэщын шъолъыр пэпчъ етIупшыгъэу Iоф щыдэшIэгъэн зэрэфар, проектхэр пхырышчыгъэнхэмкIэ гъэсэнэгъэм системкIэ зэрищыкIагъэр кIигъэтхыгъ. КIэлэегъаджэхэмрэ ахэм рагъаджэхэрэмрэ мафэ къэс нахь зэкIэрычыгъэхэ зэрэхъурэр псынIкIэу шапхъэм имыгъэуцожьыгъэмэ зэрэмыхъуштым анаIэ тыраригъэ-дзагъ. Джа Iофыгъо иныр методологиие тэрэз хэлъэу зэшIохыгъэным УФ-м и Общественнэ палатэ ишыпкIэу зэрэфэ-жагъэр Волковым къыIуагъ.

Общественнэ палатэм пшъэдэкIыжъ шызиIэ секретарэу Юрий Сьединым зигъо Iофыгъоу къэуцугъэм изэшIохынкIэ еджэнхэр шIуагъэ къэзытышт IэпыIэгъу хъунхэу ылытагъ. Егъэ-р зэрэшыгугъыгъэхэу къызэрэчIэмыкIыжьыгъэм, пхэнджыгъэу ащ хэхъухьагъэхэм, коррупциер зэрэшъхьалъэрэм, хэгъэгум игъэсэнэгъэ системэ, игушъхьэбайныгъэ утын зэрэрахырэм къатегушылагъ. Ямурад ин мы зэкIэмкIэ дахэу зэшIуахынэу къафэлэIуагъ.

Ахэм апыдзэгъэу зыфызэхэхэгъэхэ упчIабэм язэхэфын фежагъэх, темэ шъхьалэмкIэ докладхэр, къиIотыкIыныхэр къашIыгъэх.

АКЪУ-м сыдигъуи къыткIэхъухьэрэ лIэужхэм ягъэсэнэгъэ-пIуныгъэ дахэу Iоф дишIэу илъэс 70-рэ гъогур къыкIугъ. АщкIэ опытышхо IэкIэлъ хъугъэ. УФ-м и Президентэу Д. Медведевым хэгъэгум ишIэныгъэ кIуачIэхэр зэтегъэпсыхьажыгъэнхэр пшъэ-рылгъ шъхьалэу къызыгъэуцугъэм, хэти а лъэныкъомкIэ шIагъэу иIэм хэплэгъэным, игугъу къэшIыгъэным игъо къэсыгъ. Анахь модель дэгъур гъэунафигъэным пэе зэрэ Урысыеу къэкIухьэгъэныр, ащ нэмыкIэу, тидэрэ къогуи



алъыIэсыгъэу, ахэм ащыпсэурэ акъыл сэнатушчыгъэр зыхэлъхэу, ащ икIызэIухынкIэ амал зымыIэхэм IэпыIэгъу ягъэгъотыгъэныр игъокIэ зэдаштагъ.

Методологиие зэхэушъхьафыкIыгъэ мы IофыгъомкIэ джыркIэ щымыIэми, зэчый е сэнатушчыгъэ инхэр зыхэлъ кIэлэцIыкIоу ыкIи ныбжьыкIэу Урысыем исхэм япчъагъэ хэхьо, ащкIэ щысэшIу къэзыгъэлагъохэрэм Адыгеир ащыщ, научнэ лъагъор пхырызышчырэ еджапIи гъэхьагъэхэр ышIэу иI, ащ ипащэр шIэныгъэлэжьэу Мамый Даут ары.

Докладэу «Республиканская естественно-математическая школа при АГУ как основа региональной системы работы с одаренными детьми» зыфиIорэр физикэ-математикэ шIэныгъэхэмкIэ кандидатэу, доцентэу, АКЪУ-м епхыгъэ РЕМШ-м идирикторэу, АКЪУ-м математикэмкIэ ыкIи компьютер шIэныгъэхэмкIэ ифакультет идеканэу Мамый Даутэу къышыгъ. Мыщ фэдэ еджапIэм изэхэщэн Iоф къызыщыжагъэр, ащкIэ зишIуагъэ къэкIуагъэхэр, ащ ылапсэ илъэситIум къыкIоцI зэрэзтеуцугъэр, анахьэу ащкIэ МыекIопэ гимназиесу N 22-м иIэлэегъаджэу Шъаукъо Аннэ Iофышхо зэришIагъэр, АР-м мыщ фэдэ егъэджакIэм псынIкIэу зызэрэщиушъомбгъугъэр къыриIотыкIыгъэх.

1998-рэ илъэсым зэхашэгъэ РЕМШ-м илъэс 12 хъугъэу Iоф ешIэ, ащ еджэкIо 1000-у шеджэхэрэм математикэмкIэ, биологиемкIэ шIэныгъэ куухэр арагъэгъотых. АКЪУ-м епхыгъэ Республиканскэ естественнэ-математическэ еджапIэр зэчый зыхэлъ еджапIохэм ыкIи ныбжьыкIэхэм Iоф адэшIэгъэнымкIэ тиреспубликэ-кIэ гупчэ хъугъэ ыкIи Къыблэ Урысыем мы IофымкIэ чIыплэшхо щеубыты. Мы еджапIэм Адыгэ къэралыгъо университетым ыкIи МыекIуапэ иеджэпIэ анахь дэгъухэм якIэлэегъаджэхэм, студент-аспирантхэм Iоф шашIэ. Зэрэеспубликэу ис еджэкIо сэнатушхэм шIэныгъэ тедезэхэр математикэмкIэ ыкIи естественнэ наукаэхэмкIэ ягъэгъотыгъэнхэр щытхъу хэлъэу зэшIуехы. Гъэсэнэгъэ программэр зэригъэцакIэрэм имызакоу, всероссийскэ, республиканскэ зэнэкIокъухэм ыкIи Iофтхьабзэу зэфэшхьафхэм чанэу ахэлажьэ.

АР-м РЕМШ-м еджапIохэм

апае Всероссийскэ олимпиадэхэм якIэух зэфэхьысыжьхэр 1999-рэ, 2002-рэ, 2007-рэ, 2010-рэ илъэсхэм щыкIуагъэх.

1995-рэ илъэсым къыщегъэ-жагъэу, гъэмэфэ лъэхьаным, Урысыем икIэлабэм ыкIи ишъолъыр пчъагъэм — Москва, Астрахань, Волгоград, Калуга, Саратов, Къалмыктым, Камчаткэ, Ростов хэкум, Краснодар ыкIи Ставрополь крайхэм къарыкIыхэрэр математикэмкIэ зэрэшырагъаджэхэрэр РЕМШ-м Iофышхоу зэшIуихырэм ишыхьат. Мы еджапIэм щеджэн амалрэ шIоигъоныгъэрэ зиIэхэм ащышхэу анахь дэгъухэр гъэунафигъэнхэмкIэ илъэс къэс зэнэкIокъу шIыкIэр къызфагъэфедэ — еджэкIо цIыкIухэмкIэ зы чIыплэм нэбгыритIу ит, я 6-рэ классым къыщегъэжагъэу нахь инхэмкIэ зы чIыплэм — нэбгырий щызэнэкIокъу. Ахэм ащыщыбэ ежэ яшIоигъоныгъэкIэ олимпиадэ куп зэфэшхьафхэм — математикэмкIэ, физикэмкIэ, химиемкIэ ащеджэх.

АКЪУ-м хэт РЕМШ-м иеджапIохэм шIэныгъэ дэгъухэр Всероссийскэ олимпиадэхэм илъэс зэфэшхьафхэм — 2005-м, 2007-м, 2009-м къышчагъэлэгъагъэх, нэбгырэ 72-р призэр хъугъэх. Ахэм ащышхы Катя Пономаренкэр, Катя Сухановар, нэмыкIхэри.

2003-рэ илъэсым къыщегъэ-жагъэу РЕМШ-мрэ Всероссийскэ кIэлэцIыкIу гупчэу «Орленкэмрэ», проектэу «Всероссийская смена «Юный математик» зыфиIорэр пхырызышчырэмрэ, дахэу зэдэIорышIэх. А зэкIэмэ лIэужыкIэм иакъыл кIуачIэ агъэпытэ.

Еджэнхэм ахэлажьэхэрэм зэдырагъаштэу АР-м лъэпсэ дахэу щызыдзыгъэ Республикэ естественнэ-математическэ еджапIэу АКЪУ-м хэтым имодель лъэшэу анаIэ тырагъэ-тыгъ ыкIи гъэсэнэгъэ системэу аушэтгырэм чIыплэ щуубытынэу алытагъ.

Iофтхьабзэм темэ шъхьалэмкIэ нэмыкI докладхэми щыдэгъухэ. А зэкIэмкIи яшIошIхэр, янауачнэ гупшысэ зэфэхьысыжэ кIэкIхэр зэIуIэшхом ыштэгъэ резолюцием къышчыралотыкIыгъэх. Ахэр лыкIотэ-штых, УФ-м и Президент ыкIи УФ-м гъэсэнэгъэмрэ шIэныгъэмрэкIэ и Министерствэ аIэкIэхьащтых, яфэшшэу уасэ агъотышт.

МАМЫРЫКЪО
Нурмет.

Япшъэрылъхэр егугъухэзэ агъэцакIэх

Адыгэ Республикэм чычIгъг байныгъэхэр гъэфедэгъэнхэмкIэ и ГъэlorышIапIэу (Адыгеянедра) зыфилорэм тиреспубликэ иминеральнэ-сырьевой базэ зыпкэ игъэуцожыгъэныр ипшърылгъ шъхъалэхэм ащыш. Адыгеем ичычIгъг байныгъэхэр зыдэщылэхэ чыпIэхэр кыхэгъэщыгъэнхэм, уплэкIугъэнхэм, ахэр зыгъэфедэштхэм лицензиэхэр ятыгъэнхэм зигугъу кэтшылгъэ къралыгъо IофшIапIэр апыл. Тызыхэт илъэсым имэзиху пкIыгъэм ГъэlorышIапIэм зэшIуихыгъэ IофшIагъэхэр кызэфедгъэхьысыжхэ, тапэкIэ гухэлэу яIэхэр къедгъэлуатэхэ тшIоIгоу ац ипашуэ Ленина Кориневич джырэблаггэ зыудгъэклагъ.

— Адыгейм ичӀычӀэгъ бай-
ныгъэхэр купичӀу бгошынх
плъэкӀышт: углеводородхэр,
шуагъэ кэзытырӀэ материал
пытӀэ лъэкӀхэр ыкӀи чычӀэ-
гъыпсыхэр, — кытфелуатэ
ГъэюрышӀапӀэм ипашӀэ. — Псы-
хэр зыпштӀэхэкӀэ, ахэри зэхэу-
ушхьафыкӀынхӀэ плъэкӀышт: ты-
зашгъорӀэр, минеральнэхэр,
Ӏэзэгъу мэхъанӀэ зӀлхэр, чычӀэ-

гьым кычІэкІырэ псы фабэхэр,
мэкьумэщ хьызмэтым ыкі про-
изводствэм псэу ищыкІагьэр.
Ахэм ащышэу анахьэу сыкьы-
зтэгущыІэ сшІоигьор псы фаб-
эхэм ягьэфедэн тироспубликэ
зэрэшшэхьэщагьэр ары.

Непэрэ мафэмк1лэ псы фабэр кызышыч1к1ырэ ч1ып1зу Адыгэ Республикэм итыр Мыектобэ кыч1к1ып1зу кыутырзу Тимирязевырэ поселкэу Тульскэмрэ азыфагу шы1эр ары. Ащ кызышыч1к1ырэ псы стырыр хэтэрыч1хэр кызышычагэк1ырэ фэбан1хэм арачэллагъу агъэфедэ. Къэулагъэм хъыст мы псыкыч1к1ып1эм фэшъхаф джыдэдэм псы стырыр кызышыч1к1ырэ нэмк1 объект Адыгеим зримытыр.

Псы фэдэ кыччэкычлэхэр зыдэшылэхэр кызгатыгээнхэм, ахэр ушлэкдугээнхэм, ыпшыэклэ кызэрэшылсугагэу, тигэлорычлалэл апыл. Аужыр илэесишам кычклоцл ац фэдэ кыччэкычлэхэр ушэтыгээнхэмклэ тиспециалистхэм Гофышхо ашлагь. Крысногвардейскэ, Теуцожь, Мясноепз районхэм псы стожыр кызышыччлэшхын илэзэ



Кышт чыпIэхэр кышыхэдгэ-
шыггэх кыIи объектхэр зыггэ-
федэ зышIоигбо инвесторхэм
ишкIэггэ тхылхэр афэдгэ-
хызырыггэх.

Угледородхэр кызышы-
члэщынэу Адыгеим ит объект-
хэм уакытегушылэн хьумэ, а
лэныкьомкн гъэхэгэ дэгь-
хэр мы ильэсэм тшыгъэх плон
плэкьшт. Джащ фэдэу тирес-
публикэ икьылэ лэныкьоклэ
шылэ газкычлэшылэ объект

аных инэу Цундыкьорэ Хьаджэхурэ азыфагу шыӀэр «Еврохимволгокалий» зыфилорэ компаниэм ыгъэфедэнэу лицензиэ еттыгъ. Джыздэм ащ иӀофышӀэхэм геологииэ уплъэкӀун лӀшӀхэнхэр а чыпӀэм шызэхашӀэх.

Чычлэг байныгэхэр гэфедэгэнхэмкIэ ЮфшIэнэу тызыфэгээзэгэр дгэцакIэээ, мыилъэзым углеводород сырьеркызышчIлэщын плъэкIыштчIыпIи 3 дгээнэфагээ. Ахэр Красногвардейскэ районьмкIэ псэулэу Преображенскэм, Куржорскэ газоконденсат кычIэ-кIыплэм хэхьэрэ Косиновскэ ыкIи Георгиевскэ газкычIлэщыплэхэр ары. Аужырэ объектэу зигугуу ктэсшIыгэм пылгыныну шьт документациер джытэгэхьазыры.

Шуагбг кызытыр материал
пытэ лъепкъхэу Адыгейм илэхэм
зафэбгъэзэн хъумэ, ахэр анахьэу
зышщдгъэфедэхэрэр псэолъэ-
шыныр ары. Гушылэм пае, рес-
публикэм икыблэкIэ, анахьэу
Мыекъопэ районым, гипс ыкIи
Мывестняк лъепкъ змыллэужы-
гъохэр зычIэлъ чIыплэхэр дгъэ-

унзфыгэх. Мы материалхэр цементышI производствэм щагьэфедэх. Джащ фэдэу шуаггэ кьэзыгырэ материал пытэху псэолэшшыным щагьэфедэхэрэм ащыщ мыжбоклэ-пшэхьо зэхэлъыр. Адыгейм ичIыплэ зэфэшхьафхэм анахь жьугьэу кьащычIахырэ чIычIыгэ байныгьэхэм ар ахушлыгьтэмэ хьушт.

АР-м чыгычлэгь байныгөөхэр гьэфедэгьэнхэмклэ и Гьэlorышанлэ зшшуихыгьэ loфыгьохэр кьызэфихысыжьхэзэ Л. Кориневич кьызыриуагьэмклэ, тапэклэ lofoшлэн нахь дэгьоу зэхэцшэз республикэм исоциальнэ-экономикэ хэхьоныгьэхэмклэ нахьыбоу шуагьэ кьэзыгын зылгэкьышт лъэныкьохэм аналэ атырагьэ-тышт, хабзэм кьафигьуцугьэ пшгьэрлэхэм ягьэцэклэжьын акьуачлэ рахьыллэшт.

ЕЛБЭШЭ Рүслъан.

Сурэтым итыр: АР-м чычІгъ байныгъэхэр гъэфедэгъэнхмкІэ и ГъэlorышІапІэу «Адыгеянедра» зыфІорэм ипашцэу Л. Кориневич.

ЛЭЖЬЫГЪЭШХОР ИГЪОМ
зэрэТуахыжьыцтым тегуцыЛагъэх

«Фышыхъ лэжыгыгъхэр кӀэзыгъэнчъу Ӏухыжы-гъэнхэмкӀэ пшъэрылхэр» зыфилорэ докладыр зӀулкӀэм кышчызышпӀыгъэр районым иагронном шхыалэу НаркӀыо Махъмуд. АпӀу ащ кызыэрэ-ригъжабгъэр гъэрэкӀо бжы-хъсэ гектар 10928-рэ зэрэ-халхыгъагъэр ары. Хъэр гектар 2176-м, кочыр — 7199-м, рапсыр — 1440-м ехъу, былымӀусхэм апаӀуа-гъэхащт бжыхъсэ гектари 110-рэ апхыбгъагъ. Ӏахъ-зэхэлъ хызмэтшӀапӀэхэм гектар 8404-рэ, фермерхэм — 2524-рэ халхыгъагъ.

Джи мары бэрэ эжжэгээх, зызфагъэхьазырыгы хыныгыошхор къэсыгы. Тхьапша ыпшыгкIэ зигугу къэтшIыгы пчягъэхэм ащынзу районном шылуахыжынну кьзнагыр? Нафэ кьызэрэхутъмкIэ, кIымэфэ мазэхэм псым рихыгъэх, ыгэкIодыгъэх ыкIи IупхыжыгъэкIи зи къарымыкIыжынну комитетте гьэнэфагьэм ылытти, гектар 1819-рэ тыратхыкIыжыгы — бжыхьэ лэжыгыгу гектар 1278-рэ, дагы зыхашыкIырэ рапсу — 541-рэ. Кьэнэжыггэр Iуахыжынну бжыхьэс гектар 8969-рэ, хьэр — 1809-рэ, коцыр — 6250-рэ, — рапсыр — 902-рэ.

Ар кызыхкыгыэм и агроном шьхыаҕым игугуу кыышыгы. Лэжыгыэр игьом гьэрекЮбжыхь халыхьэгьагып. Бжыхьэс гектар 10928-у гьэрекЮ апхыгыэм

Бэмышлэу Теуцожь районым ичлыгулэжыхэм зэлүклэу ялагьэр зыфэгэхыгыгагьэр хыныгыошхоу кьэсыгьэр игьом ыкли дэгьоу зэшлохыгыэным фэшл ялофшлэнхэр зэрэзэхашэштхэмрэ амалэу кьызфагыэфедэштхэмрэ ары. Лэжыгыэшхом иугьоижыын фэгэхыгыэ зэхыхэм кьырагыэблэгьагыэх лахьзэхэл ыкли фермер хьызмэтшланлэхэм япашэхэр, специалистхэр, районым мэкью-мэщымклэ игьэлорышланлэ илофышлэхэр, «Гостехнадзорым», «Россельхозцентрэм», мэшлогьэклиасэхэм ялыклохэр, район администрацием ипашэ ипшэрыльхэр зыгыэцэклэхэрэ Хьакимамыкьо Азмэтрэ народнэ депутатхэм я Совет итхьаматэу Блэгьожь Налбыйрэ.

шыцшэу анахь агротехническэ охтэштлүхэм районым шыхаль-
хьан альэклыггэр ащ ипроцент 40
нылэп. Чэпыогуым икхи-
хыггэхэм аджэ бжыхасэхэу
апхыгбахэу шытыггэр гектар
2544-рэ нылэп. Ащ шыцшэу хьэр
гектар 2176-рэ хьуштыггэ. ООО-у
«Адыгейское» зыфилорэм хэм
ипхын зыхыггэггэр шэклогу
мазыр ары нылэп. Джаш фэд,
коцым ипхыны агэгужыбогагь.
Шэклогу мазэм иятлонэрэ клэ-
лэныкыо ошхыр зэпымыоу
кьешхэу зырегажым, ООО-у
«Адыгейскэм», «РИВ-Агро-м»,
агрофирмэу «Аскылаем» зы коц
гектар пхыгыггэу ялаггэп. Фер-
мерхэми апхын фэе гектар
2600-м хагэклыггаггэр гекта-
ри 140-рэ нылэп. Джары гьэрекло
бжыхасэу апхыггэггэ гектар
10928-м шыцшэу 1800-м ехэу
клодынэу, псым рихынэу зы-
клэхыггэр. Кыхэклыггэклэ
бжыхасэхэм ащыщхэр кошэгэу
имыфэхэу кыламафэм хьыбгэхэу
хьаггэхэу кыли клодыггэх.

Бжыхъасэхэм зыкъягъэшлэ-
жыгъэнымклэ зишуагъэ къэ-
кложыгъэр гъатхэр къызэсым
игъом ахэм чыгъэшлэхэмклэ,

нэмькл препаратхэмклэ зрад-
лэжыагэхэр ары. А юфшэнхэр
анахышлюу зыщызшуахыгэ-
хэу Натэкхом зыцлэ кыриуа-
гэхэм ащыщых ЗАО-у «Киево-
Жураки», ООО-у «Шанс», фир-
мэу «Синдика-Агро» зыфио-
хэрэр. Шытхур яфэшгуаш аг-
рофирмэу «Аскэлаем», фермер
хызмэтшлэлэхэм ацклэ ча-
ныгэ кызэрэзыахыгэфагэм
пае.

— Хынгъгъошхор къэсыгъ, — иклэухым къыгуагъ докладчыкым, — хъ гектар заули гутхыжыгъах. Непэ-неушзэу коцым икхъ Ложынын тифежбэшт. Къызэрэслогъахэу, хъ гектар 1809-рз, коц гектар 6251-рз, рапс гектар 902-рз гутхыжышт. Ащ фэші тшэцклагъэр комбайнэ 42-рз, тигэгор 12. Ау а пчъагъэм джыри кыхэхъонзэу шьт. Тигубгъохэм лэжыгъгъошхор ащыгузыхыжыбшштхэр комбайнэ 35-м къышкыклэштэп.

Ац пьдзгэгуу доклад кээзы-
шыгыгэм кыгуагь пхэлэшэхэр
зыпышлэгь тракторхэр хьазыр-
хэу губгьохэм арыгынхэ, хьпкь-
хэр кээжьухьэгэнхэ, шэча-
лэхэр гьэхьазырыгэнхэ, лэ-

жыгыгэлхыжь агрегатхэм мэ-
шлогэклуасэхэр, псыр зэрытхэ
пхьэчайхэр агетынхэ зэрэфар. Ау
ахэмкIэ Iофшлагэхэу чыIэхэм
е шыклагэхэу дэгъзыжыгъэн-
хэ фаехэу шытхэм, хьупхьэу лэ-
жыгэхэм, зипшэрылхэр
икъоу зымыгъэкIагэхэм
ягугъу кышIыгъэп.

— Тыгзыхэт илгээсым, — кыыуагь докладым иклэхум агроном шхьяагьм, — бжыхэ лофшлэнхэр зэкэлэьклэхэу, комбайнэхэм клэклэу жьонэкло агрегатхэр ауж итхэу чэши мафи имылэу сменитлоу лоф ашлэу зэхэцгьэн фае. Узарзэ губгьом кьинэ хуыштэл, аш лыппытэу зищыклагьэм рищын е комбайнэхэм кыкзэхуапклатээ члыгьэшлү папклэу жьонэкло агрегатхэм члажьухьан фае.

Районын иагронм шъхьагэ кызыериуагэмклэ, тракторэу ягэр, эклéиomi хьунэу, губгьом ихьанхэм фэхьазырых. Ахэм сменигьоу loф арагэшлэцт, комбайнэхэр зырыкIыжьыхэрэ хыпкьхэр уыцжьэхэмклэ зэхамыгъыкьхэхэу ажьохэцт. Зыфэбэнэцгхэр шьшъхьэу мазэм и 5-м ехьулэу бжыхьэ лэжьыгэ-

хэр зышапхьыштхэ чыгухэр
гектар мини 5-м кыышы-
мыкху гъэхъабырыгъэнхэр
ары. Ащ дакоу бжыхъсэ
гектар мин 12-м иыкху-
гъэшт чылапхъу лэжы-
гъэшхо къэзгытыштхэ лъэп-
кышхухэри агъэхъабыры-
штых.

Хыныгшошхор дэгъоу зэхэцгэгэным фэші амалэу кыызфаггэфедэштхэр зэ-луклэм кышцауагг мэшлоггэклосэн юфымклэ Адыггкыалэр Теуцожь районымрэ якъэралыгг инс-пекторэу Бэгъушгэ Аслъан, Гостехнадзорэу Лыхъуклэ Мухьдинэ, районым механизиацимрэ электрификаци-емрклэ испециалист шгъхалэу Ггонжыкыо Мухьдинэ, былымхунымклэ районым испециалист шгъхалэу Хь-дэггэллэ Мэджыдэ, нэмыкл-хэми.

Икѣлұхым районым мэк-у-мэщымклэ игъэлорышланлэ ипашәу Пшыда-тэкьо Сулейман псалъэ клэ-кләу зәлүкләм кычишигыгьом кычишуагы хыныгъошхом изэшохын зери-фешъуашәу фэхъазырых поным, зыбгъэрэхъатыным Гофыр зэрэмемыыр. Аш даклоу Іахъэхэлъ ыкли фермер хызмэтшланлэ пәпчъ шыклагуәу илэхэр зыфдәхэр кыгыгнафәхззз, ахэр мэфэ зыпгушым кыклоул дэгъзыжыгыгънхә зэрәфаемклэ хызмэтшланлэхәм, эклэ специалистхәм ар афиргъепытагъ.

НЭХЭЕ Рэмэзан.



Шапсыгъэ гъэзетым щытхъуиэхэ фагъуагъ



Лъэпкъ культурэхэм я Псышопэ Гупчэ мэфэкI концерт щыкIуагъ, ар регион гъэзетэу «Шапсугия» зыфиорэм ыныбжэ илъэс 20 зэрэхъугъэм фэгъэхьыгъагъ. Гъэзетым иредакцие илъэс зэфэшхьафхэм щылэжъагъэхэм, авторхэу, спонсорхэу илагъэхэм, гъэзетеджэхэм ялофшIэн, гъэзетым икыдэгъэкIын пылхэм, зэкIэ хылушхо шапсыгъэхэм шIу алъэгъурэ, IэпыIэгъушIу зыфэхъухэрэ изданием икыныгъо пстэури кызырэнэкIызэ къатефэрэр ашIэщтыгъ.

МэфэкIым изэхэщакIохэм — «Шапсыгъэхэм» яобщественнэ парламентрэ Псышопэ районым адыгэ культурэмкIэ и Гупчэрэ кыыхагъэщыгъэх гъэзетым икыдэгъэкIынкIэ зышIуагъэ кызыгъэкIогъэ нэгбгъэрэ ппчъ ыкIи ащ пэщынгъэ дызезыхагъэхэу ТIэшъу Мурдин, Нэгъуцу Шыхъархъан, Кобл Салбий, ХъушIт Аслъанбий. Джащ фэдэу ащыгъупшагъэхэп меценатхэу, охътэ зэфэшхьафхэм ахъщэкIэ IэпыIэгъу кызытыгъэхэу нэгбгъыришI пчъагъэ хъухэрэри. Ахэм ащыщ Шъэумэн Хъазрэт Мэджыдэ ыкIор, КъаныкIо Арсен Бэщыр ыкIор, ХъушIт Заур Дэнэкъае ыкIор, Нэпсэу Саид Махъмудэ ыкIор, Ушхо Мэдин Махъмудэ ыкIор, ЦунтIыж Аслъан Хъусен ыкIор, Тыу Саид Хъамедэ ыкIор, Нэпсэу Мурат Долэт ыкIор, Ацумыжъ Хъис Юныс ыкIор, Нэпсэу Руслъан Хъисэ ыкIор, ахэм анэмыкIхэри. Типографиеу «Полиграф-Юг» зыфиорэм иколлектив ипачэу Аулэ Руслъан, общественнэ корреспондентхэу кыалэу Шъахэрэ ТIопсэ районимрэ ащыщхэу ТIэшъу Мурдин, Нэпсэу Мухъдин, Шъхъэлхъо Хъалид, Половинкина Тамара Василий ыпхъур, Бэус Нин, Нэгъуцу Хъамед, Светлакова Тамара Константин ыпхъур, Бастэ Батмыз Кърымчэрые ыкIор, ЦунтIыж Тэмар, нэмыкIхэри. Гъэзетым яшIогъэхэу кырагъэкIы Мыекъуапэ щыпсэурэ Къоджэ-шъэо Казбек — ар гъэзетым иIэпыIэгъушху, «Шапсугием» и Интернет-сайт итехническэ редактор, джащ фэд поселкэу Головинкэ (Щэхапэ) щыщ Бастэ Айдэмыр.

— Гъэзетэу «Шапсугия» зыфиорэм иапэрэ номер ткъош

абхъазхэм яIэпыIэгъукIэ Сыхъум кышыщаутыгъагъ, — хигъэунэфыкIыгъ «Адыгэ Хасэм» итхъамэтэ гъэшIуагъэу ТIэшъу Мурдин. — Журналист цIэрыIоу, общественнэ IофышIэшхоу Геннадий Аламин лэщэу ишIогъэхэу кытыгъэкIыгъагъ а лэхъаным. Ежъ япэ-



чатнэ органэу зIэлухыгъэ общественнэ трибунэ хугъэм шапсыгъэхэм гъетныгъэхэу кыахильхъагъ.

— Гъэзетэу «Шапсугием» икыхъутын мэхъанэшхо илагъ пстэумэ апэу хы ШIуцIэ Iушъом тэ, чIыдэлъф цIыфхэу щыпсэухэрэр, шъхъафитэу тиныдэлъфыбзэкIэ тыгушыIэным фэщI, ар кIын дэдагъ, ау а кIыныгъори кызыптыгъыгъ, — кыщIуагъ ипсалъэ «Шапсугием» иапэрэ редакторыгъэу Нэгъуцу Шыхъархъан. — Тэ тинасып кыыхыгъагъ гъетныгъэхэу ахэлэу авторхэм, гъэзетыр цыфхэм алэкIзыгъахэхэрэм, спонсорхэм Iоф кызырэддашIагъэр.

— Гъэзетэу «Шапсугия» зыфиорэр хы ШIуцIэ Iушъор зичIыдэлъф адыгэхэмкIэ лъэплэ дэдэу щыт, — ело шапсыгъэхэм яобщественнэ парламент ипачэу КIакIыхъу Мэджыдэ. — Непэ экземпляр мини 4 хъоу ар кыдэкIы, Псышопэ, ТIопсэ районхэм ащыпсэурэ адыгэ унагъохэм, джащ фэдэу предприятие ыкIи организации инхэу шъэ пчъагъэм алэкIахэ, адыгэхэм ящыIэкIэ-псэукIэ, якультурэ, яэкономикэ яхъхъонгъэхэм цыфхэр ашагъэгъуазэх. Шапсыгъэхэм яобщественнэ парламент ипачэ зэрэхигъэунэфыкIыгъэмкIэ, «Шапсугием» зэпхыныгъэхэр адыриI Къэбэртэе-Бэлъкъа-

рым, Адыгеим япресс-къулыкъухэм яIэшхъэтетхэм, Адыгэ Республикэм лъэпкъ IофхэмкIэ, IэкIыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адырIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жъугъэм иамалхэмкIэ икомитет, адыгэ Интернет-сайтхэу «Адыги», «Хэку», «Элот», республикэ гъэзетхэу «Адыгэ макъ», «Советская Адыгея», «Адыгэ псалъэ», «Черкес хэку», информационнэ агентствэу «Нартпресс» зыфиорэм.

Гъэзетэу «Шапсугием» иколлектив имэфэкIкIэ кыфэгъушIуагъэх регион зэфэшхъафхэм ащыпсэурэ яколлегэхэр, шIуфэс телеграммэ редакцие иколлектив кыфигъэхьыгъ Урысые ижурналистхэм я Союз итхъаматэу Всеволод Богдановым. Урысые ижурналистхэм я Союз иправление иунашъокIэ хы ШIуцIэ Iушъом щыпсэурэ адыгэхэм ягъэзет «За заслуги перед журналистским обществом» зыфиорэ орденыр кыфагъэшъошагъ.



Адыгэ Республикэм щыгъупшагъэп «Шапсугием» ита-

рихъ юбилей. АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатэу, Дунэе Адыгэ Хасэм ивице-президентэу, бэшIагъэу гъэзетэу «Шапсугием» иныбджэгъоу ыкIи игъэзетеджэу КIэрмыт Мухъдинэ иныбджэгъушIухэм тапэкIи гъэхъэгъэххэр ашIынэу афиуагъ.

Гъэзетыр илъэс 20 зэрэхъугъэм фэщI щытхъуцIэу «Заслуженный журналист Республики Адыгея» зыфиорэр «Шапсугием» иредактор шъхъаIэу Ныбэ Анзор фагъэшъошагъ.

(Тикорр.).



БЭДЗЭОГЪУМ инэмазшIыгъо уахътэхэр

Ма- фэхэр	Сэбахъ нэмаз	Тыгъэр кы- зыкъокIырэр	Щэджэгъо нэмаз	Ечэнд нэмаз	Ахъшам нэмаз	Джац нэмаз
1	3:41	5:35	13:46	17:32	21:14	22:54
2	3:41	5:35	13:46	17:32	21:14	22:54
3	3:42	5:35	13:46	17:32	21:14	22:53
4	3:42	5:36	13:46	17:32	21:14	22:53
5	3:42	5:36	13:46	17:32	21:13	22:53
6	3:43	5:36	13:46	17:32	21:13	22:52
7	3:44	5:37	13:46	17:32	21:13	22:52
8	3:46	5:37	13:46	17:32	21:12	22:51
9	3:47	5:38	13:46	17:32	21:11	22:51
10	3:49	5:39	13:47	17:32	21:11	22:50
11	3:50	5:40	13:47	17:32	21:11	22:50
12	3:51	5:40	13:47	17:32	21:10	22:49
13	3:53	5:41	13:47	17:32	21:09	22:49
14	3:54	5:42	13:47	17:32	21:08	22:49
15	3:55	5:43	13:47	17:31	21:07	22:48
16	3:56	5:43	13:47	17:31	21:06	22:48
17	3:58	5:44	13:48	17:31	21:05	22:46
18	3:59	5:45	13:48	17:31	21:04	22:46
19	4:00	5:46	13:48	17:30	21:03	22:45
20	4:02	5:47	13:48	17:30	21:02	22:45
21	4:03	5:48	13:48	17:30	21:01	22:44
22	4:05	5:49	13:48	17:30	21:00	22:44
23	4:06	5:49	13:48	17:29	20:59	22:43
24	4:08	5:50	13:48	17:29	20:57	22:43
25	4:10	5:51	13:48	17:29	20:56	22:43
26	4:11	5:52	13:49	17:29	20:56	22:42
27	4:12	5:53	13:49	17:28	20:55	22:42
28	4:13	5:54	13:49	17:28	20:55	22:41
29	4:14	5:55	13:49	17:28	20:54	22:41
30	4:15	5:56	13:49	17:27	20:53	22:40
31	4:16	5:57	13:49	17:27	20:52	22:40





(Къызыкълэтыкlorэр бэдззогъум и 1-м кьыдэкIыгъэ номерым ит)

— Зыгорэм емыпхыгъэу, еж-ежы-рзу зи хьурэп, ау цыфыпсэм изэрэщыт елытыгъ адрэ пстэури кызырешлэкIыгъэри, нэм зэрилэгъурэри, гум зэриш-тэрэри. ШыIэныгъэр тичIыгу джауштэу зэрэщыгъэпсыгъэр цыфхэм бэшлагъэу агъэунэфыгъахуэ щыт. Ар шьэрэ, мин-рэ къэушыхъатыжыгъахуэ зэрытхэгъэ тхылъхэр непэ шыIэх. Ахэм ори уяджэу зыуублэкIэ, гулытабэмэ уакъыфигъэу-щышт, — ащ зэришэнэу, сшлогъэшлэгъо-нэу кышчыхьурэм джыри нахь ськли-гъэгущунэу, гъэсэпэтхыдэ дахэкIэ нахь зыфысигъэщинэу пылэ.

Кышым тызэрэшлэкIэу ащ ыкIыбкIэ дэлъ шьоф мынныр Къэрэсэу зышеуалэ-рэм дэж мэфэ тыгъэшхом дышгъэ Iэ-тэшхом итеплэ кызыритырэ хьэорзэ хьандзошхор кышчыгъэгъагъ. ГъэрэкIуи а чыплэ дэдэм Мэджыдэшхом икуп кол-хоз былымхэм апае шызэтыралъхэгъа-гъэм ар зэрэтекIырэ шылагъэп. Джыдэ-дэм чыеныкыоуц бэлэрыгъэу сызыхэ-тым ар Саусырыкыо иныжым зыщыу-клэгъэгъэ Хьарам Iуашъхуэ тхыдэжым хэтэу Шьэукъарэ кыIуатэрэм фэдэу кысегъэгъахуэ. Сыгушъхъэ IэшIу-IэшIоу кыдэчъэежы изетлэхъэгъум ащ шъэ-ожыеухэм тычъэзэ, илгъагъэ зэрэахъо-рэм тышчыгушIуIкIэу тызэрэлъыплъэщы-гъэр. Ашыгъум ыкIыIу тетхуэ бэшла-гъэу тшIэжы хъужыгъэгъэу, мэфэ реным ащ Iоф шызышIэщыгъэ хъулыфыгъэхэм яздэсэмэркъэу тыдихьыхыти, зэрэфэбэш-хори тшыгъупшэжыгъэу талъыплъэу ыкIи такIэкIэдIуIкIэу апэмычыжъэу бэрэ тышысщытгъ.

Анахъэу тыдзыхьыхыщтыгъэгъэр Ла-хьурэ Мэдрэ зэрэхьотIэ-бжъатIэхэрэр, Машэ икъэбар щхэнхэр ары. Зыфэдэхэр умышIэмэ, ахэр адрэмэ зыкIи атемыкIхуэ, яIофшIэн фэшъхъаф ашъхъэ имылыу кыпшыхьушт. Ау тIэкIурэ уазылыплъэ-кIэ, зи зэмыжгъэ гъэпсыкIэхуэ къаха-фэхэрэм зыдымагъэхьыхын плъэкIырэн. Ахэм ашыщ сурэтхуэ сынэгъу кыкIэ-уцожьхэрэм мэкIэ-макIэу а мэфэ IофшIэ-гъу плъырхэм сахашъжъэу рагъажъэ...

Шъэожые заулэ тыхъоу джыри хьэор-зэзетелъхьанIэм тыкълэуагъэу, хьандзоу рагъэжъагъэм ыкIыIу тетхэм талъэплэ. Хьэуарзэу тракторитIум апышIэгъэ гъучыIкIэ зэтэгъэщгъэ гъум зэхъытэгъэ кIыхьэхуэ апышIагъэмкIэ афыдалгъэ-шъуаерэр зы чыплэ шызэтэгъэуагъэ мыхъуным пае, пстэуми Iэжъ-лэжъэу зэ-рагъэзафэ. Лахъуи зэргугIэрэр кыхьэщы. Ащ зичъэу орзэ IэпIэшхоу къехьылъэ-кIыпэзэ куахъомкIэ кыIэлэгъэуагъэ лъы-кIуати, зегъэтIылым, жы тIэкIу зыIуи-гъэхьанэу куахор ыбгъукIэ хилуи, пкIантIэр зэрилъэкIэхуэ уцугъэ. Ащ ошIэ-дэмышIэу Мэд екIошъыплэшъ, кыIэ-пипхъотыгъэ хьэорзэ пIэшхор чэрэгъузэ, тэ тыздэщысымкIэ кыгъэбыбы ыкIи релэ: «Iоф пшIэнэу укъэIуагъэмэ, зыбгъэда-хуэ укысфытемыт». Ар мыдрэми фигъэ-гъуныи. Шыпкъэ, иныбдэгъу кыри-шлагъэр игуапэ фэдэу зыкыишIызэ, кы-релэ: «Олахъэ игъо шыпкъэм а пшIагъэр. ПкIантIэр кысегъэгъэхти, сэри ар есы-дзыхын сыхьисапыгъэ».

ИофшIэн зеулэжыми, Мэд кызырэдэ-зекIуагъэр кырымьдзэгъахэ фэдэу зишIыщтыгъэ. Ау тIэкIу тешлагъэу, хьугъэ-ри зэкIэми ашыгъупшэжыгъэгъэнба зыщы-пIоным, джыри зэнэкъокъум хэтхуэ яшыпкъэу Iоф ашIэу кыпшыхьуэзэ, Мэд хьандзо гъунэм зыщыIухьагъэ горэм ащ Лахъу еIуныкIышъ, регъэпкIэхы. Зытетхэр лъэгагъэми, зи кышчышIынэу щытыгъэл, етэкъохыгъэ уарзэр Iужьоу хьандзо лъа-чIэм кIэрылыгъэгъэти. Мэд кызыщыц-о-хъужыгъэу зыпшутхыпкIыхьажъэу зыри-гъажъэкIэ, Лахъу ащ екуу: «ШытIыжъ-кьор, дэгъоу пшIагъэ уэрехыгъэр, си-шляпэу пкIантIэм ыгъэшъугъагъэр гъу-шъыжыгъэмэ, кызыдыдхъыежъ». Ад-рэм кыреложьы: «Ар кысепIожьын ищыкIагъа, ащ паеба сэри сыгуIэзэ сы-зыфехыгъэр» ыкIи шляпыр къештэ-жышъ, хьандзом ичэпэкIэгъэзыкI лъэныкыокIэ хьалъэкъуишIлэу кыдэпшы-ежы. Ау шляпыр джау сыдми фидзы-жырэп. Апэ иIэплъэкIыжые джыбэм кыырехышъ, телъэкIыхъэ фэдэ ешIы, етIанэ екIуалэ, шегъэтIысхьажы. Джа-щыгъум исэмэркъэу жэдэони щыгъупшэ-рэп. «Мыш ышъхъашъо пIокIабзэшъ, тыгъэр кызырэтэпсэу шъхъэуцIыр къэп-шIапшIэу кызыригъажъэкIэ гъэшIэ-

гъонхэр зэрэIэклэшхэрэм шъуришы-хъатышъ, джы кызылэхьапэмэ шъори шъурымьтэкъохыным пае, ишляпыжъ щыгъэм нахьышIу», — ащ щытхэм арелэ.

Шейкэ игъунэгъулэу Машэ уарзэр кыдызэтэзельхьэхэрэр игъорыгъоу IууIухъэхэзэ, ащ заом «кыщехъулэгъа-гъэхэм» якъэбар кызырырагъэщажъэкIэ, ныбэшъоуз тишIызэ тедэIу. Сэ ахэр зыкIысыкIасэхэр, зэкI пIоми хъунэу са-молетым исхуэ къехъулэгъагъэхуэ ащ зэриIорэр ары. Шыпкъэр пIощтмэ, Машэ

Тиурам тыгъэр кышчыкыокIы



Роман

ЯтIонэрэ
тхылъым
щыц
пычыгъохэр



заом икIыхьапIэкIэ хэлъжъагъэу, лыгъэу щызырихьагъэм пае медальхэри, ордени илэхуэ къэкIожыгъагъэу аIоми, ар лет-чикэу, татэ Осмэн фэдэу самолетым исэу, фашистыжъхэм язаозэ хьалэгъэр ахигъа-хьэщтыгъэу рыгушIэхуэ зыкIи зэхэ-хыгъэп. Ежым самолетыр зэрифэщты-гъэу ыIорэп, ащ исэу быбыхъэзэ, а хьугъэ-шлагъэхэр къехъулэгъэхуэ кыIуатэх нахь.

Ахэр мышыпкъэхуэ, ежъ Машэ кы-угупшысыхъэзэ кызыхэлъхьэхуэ зыIорэ нахь инхэм адезыгъаштэхэрэр кIэлэцIы-кIухэм ахэтых. Ау ащ пае къагъанэрэп зэнеохъэзэ, зэхъымыхыгъэхуэ кышIо-шыхэрэм яшыпкъэу къафалотэжыныри. Джы тычъыезэ, чэщныкыом тыкагъэу-щыгъэми, Машэ икъэбархэм зы гушчыи ахэтымыгъэхуэ кыкIэлIотыкIыжыын тлэкIышт. Сэ загъорэ ськлэрыс шып-къэу, ахэр кысифуатэхэрэм фэдэу, ымэкъэ рэхьат стхьакIумэ итэу икъэбар-хэм гурышэкIэ саришъжъэу кыхьэкIы. Джыри сынапIэхэр зэтеслэхьагъэхуэ «седэIу нэмыц генералым дышгъэ порт-сигарыр кызырэрэритыгъагъэм»:

«Ашыгъум адыгъэ чыIугу фашистыжъ-хэр кыхьэгъэхэ кьодыеу, дзэм хэт нахь шхончэо щэрыохэм маршалэу Жуковым ыдэж таригъэщи, — мэкъэ рэхьаткIэ кырегажъэ, — унашъо кытфидышIы-гъагъэ: пыеу кытэгIугъэр зыфэдэ мыхъу-гъэу жьалым, мэхьадж. Шъоц нэмыкI ышIэ ифэщтэпышъ, псынIкIэу фрицхэм яIоф шIэгъэн фает». Совещаниер ыкIэм зыфэIоком, сэ кысэкIуалэи кысифуагъэ:

— Шыблэкьор, бэлахъэ дэдэу узэрэ-заорэр мафэ къэси кысаложышъ, бэшлагъэ услэгъэу зысшIонгъуагъэр. Улэхъупхь, кыкIемегъэгъэ, зэкIэ фаши-стыжъхэр зэтетэукIэфэхэкIэ джауштэу машIор кыибгъэкIэу узэрэзэо зэпыты-щтым сицыхъэ телъ, — кысфэразэу слапэ пытэу кыефызы. ЕтIанэ сынэмэ къа-кIаплэгъэзэ кыпегъэхъожьы: — Джыдэ-дэм шъуыздэбыбыщтыр шъо, адыгъэхэм, шъуицIыгужъ, пшъэрылэу цышъуиIэр зэрэгъэцэкIэгъоэ дэдэм пае, о уахэмыт-мэ зи кызырымькIыштыр кыдэтIыгъти, уахэдгъэхьагъэ, урякомандирышт ыкIи. Кыбгъурыуагъа, майорэу Шыблэкьор?

— Сэ сымайорэп, товарищ Жуков, сидзэкIолI кызырыкIу ныIэп, — сыкъэ-гуIэ.

— Ащ фэдэ мэхъау о бгъэхьагъэр бгъэхьагъэу, — ыгу кьео мо дзэ пэщэ-шхом. — КIо ар Iофп, етIанэ сэ зыгорэм сыкыегупшысэщт. Ащ изакъоп, кызы-ржъугъэзэжъэу садэжэ занкIэу зыкы-гъэхьы, апэ отпуском узгъэкIощт, мээз заулэ горэм шъуадэжэ зыкышчыбгъэпсэ-

фынэу. Икъуштыгу цIэхэр окопом зэрэ-щыбгъэшхажъэхэр, джы шъуиунэу уисэу уанэ дэгъоу ышIэу зыфанIорэ чэтшы-псымкIэ кыпIорэупхъухъ.

— Угу кысэмыгъабгъэ, товарищ мар-шал, зэошхор кIозэ мээз заулэрэ зыс-фэгъэпсэфышъуштгэп, совесть не позво-лит, — дезгъаштэрэп.

— Адэ мэфэ тхьапшым укъэзэгъына? — кысэупчIы, мо лIыр кысфэгъу-мэкIэу.

— Тхьамафэри сфэхъушт, сянэ пхъэ-

ХЪУРМЭ Хьусен

кухъэ горэ Пэнэлъэшхом кыфисщы шIонгъоу писъмэ кысфитхыгъэшъ, ар фэсымыгъэцакIэ хьуштэп.

— Адэ дэгъуба, Шыблэкьор, уанэ пхъэ кыфэпщэнэу а тхьамафэр сэ отпускэу кыюстышт. Ар кызызIоогъэкIыфэ Лыхъужэ жъуагъохэр тымыуххэмэ, ори узэрахъэгъэфэщтми сегупшысэщт, — зы-фэдэ мыхъугъэ маршалым кыселошъ, IаплIкьорэгъышхокIэ сыкыегъэкIотэ-жыи.

ЕтIанэ самолетым тырагъэтIысхьы, ошъогум тырашагъ, ащ тыкыиукIызэ, фашистыжъхэр зэоапсэ тшIынхуэ, тичIыгу тыукъэбыжынынэу. Лъэгэклаеу тытэгъу тыбыбызэ, тутын сешъо сшIонгъоу папиросэу «Беломоры» зыIузгъани шъхьае, сызидыхсэм сэш нэмыкI ту-тынашъо ахэтгыгъэпти, зэрэхъэгъэнэн сыр-ныч зыми ымыIыгъэу кычIэкIыгъэ. СтхьакIумэ пакIэхэр пыбэгыкIыгъэхэшъ, сшIэщтыр сымышIэу сепэгъогъохуэ сы-щысызэ, сшъхъэ кьэсIэти шъхьангъуп-чъэм сызеплным, къащ шIуцIэжэ зэшIо-IонтIыкIыгъэхэр зытет фашист самолэ-тэу генерал горэм зэрифэрэр блэгъабзэу кыдгохьагъэу зэрэбыбырэр слэгъугъэ. Сивинтовкэ псынIкIэу кызыдзедгъадзи, моу сыкIэкIоньышъ, есыутэхын зыщысIоным, мо фашист генералыжым гъэрэу зыкы-тынэу ыIитIу кыдигъэгъаи, зымышIэ-жъэу къэкуоу кыыригъэжъагъэ:

— Гитлер капут! Гитлер капут!

— Сэри сэшIэ ар капут зэрэхъуштыр, джы сэ сызыпылтыр о капутыр кып-фэгъэкIонэу арышъ, уисамолет бак зы-дэщылыр моу кыгъэгъагъэу, джыдэдэм сыкыеоньышъ, машIор кыкIезгъэдзэнэу, — есэложьы.

— Тхьэр осэгъэгъэIу, Шыблэкьор, о уишърыуагъэ щымыгъуазэ гори нэмыщы-дзэм хэтэп, ащ пае кышчыщтэх. Сэри сэшIэ сисамолет узэрэблэмыштыр. Ау Iофыр, гъэлэгъакIэу сыкыитIысхьагъэшъ, зыгорэ зыребгъэгъэгъэхэкIэ, икIэрыкIэу яз-гъэгъэлэжынынэу хъушт. Джащыгъум «ор-орэу джы краскэ кьэгъот» ыIоньышъ, Гит-лер сыригъэзышт. Ау тэ кьесэбгъэхьыш-та, ежым ышIэрэп шъхьае, мы заор кызышъотшIылагъэм ыуж краскэхэмкIэ тилоф боу дэй дэдэ хъугъэ.

— Ар о сидэуштэу кыбгъурыуагъа, унэмыщыбзэп, уцыджаныбзэп? — Мэд лакъырдуэ еупчIы.

— Ежым адыгэбзэ къабзэ ышIэу

кычIэкIыгъэ. ЫшIэнба адыгэ чIыгур зыштэнэу Гитлер кыгъэгъабырыгъэхэм ахэтыгъэмэ? Ащ фэдиэу гуIэжыкырэм сыгу ыгъэплъыгъэу сеупчIы:

— Арэу уикIэтIэркыожэ ушъхьасымэ, сыда узезыфэрэр?

— Адыгэ чIыгур идэхагъэ зэкIэри рэгущыIэти, зэзгъэлэгъэу сшIонгъуагъэ нахь, зы гухэлъ дэи кыфысифагъэп. Инэу сыгу рыхьыгъэ, зэо ужим отпускыр щызгъако сшIонгъэхъэ, табыумэ, сы-тIупшыжъ. Ащ пае кыпфэсымышIэн щыIэп.

Ухэтми, мощ фэдиэу лъаIорэм угу егъунба, уеплынIэ фашист хъурай шъхьае, цыфба, зэрэштагъэм нахь хэ-мылгъэу кьэгъын кьодыеу, ыIэхуэ кы-дезгъэгъэгъэгъэхэр зэкIэсысэх, ыцхэу зэтеохэрэм исамолет агъэкIэзэзы. Арти, «тумтэкъашъэ Тхьэм ешI а заор, мощ фэдэ пый генерал тхьамыкIэр гуIэжыгъэ еоутэхькIи лыгъэ хъунэп» сIуи, ащ се-куужыгъэ:

— Арэп, ош фэдэ фриц мэхъау, зао зэришIылагъэм езонэу фэмыеу! — игъэпсыкIэ сымыгъэшIэгъон слэкIырэн.

— Гитлерышъ заор кышъоэшышIыла-гъэр, ежыкыр орзэа, сэ сытIупшыжымэ, нэужым уапэ зыкысымыгъэфэжынынэу гушIэ осэты. Ау зыкIэ сыолэгъушт. Шъуикъушъхъэ дахэхэм, шъуинэмыкI чIыплэ хьалэмэтхэм саумэхьыгъэшъ, су-рэт атесхынэу фитныгъэ кысэт, — елошъ, фотоаппаратыр кысегъэгъэгъэу.

— О узигенерал Гитлерыжыр егъа-шIи заом щытеклошгъэ. Ащ нахъэу умы-былым нэмыIэмэ, ситутын зэрэхъэгъэнэн сырныч горэ кысэти, санэIу зырегъэх, — есIуагъэ.

— Ащ пае укъэзэгъэнэна, Шыблэкьор, узэрэлI шыпкъэм пае нэпэеплэ тыни кыпфэсшIы сшIонгъу, — елошъ, сыр-нымым кыгъоу дышгъэ портсигарэу бгъэ-штальэм кышчыщтыгъэри кысфэщэи.

— Ар кышчыщтыгъэуи кьэпIощт джы, — зичуэ чылэгъунэ шъофыр кьеолIэрэ Алым цыкIу ащ лакъырдуэ фэдзы.

— О дышгъэ кыпфащыгъагъэмэ кьаIымыхыщтыгъэу ара кыбгъэкIырэр? — Машэ гъужыгъашъо зырегъэшIы.

— Ащ кыыригъэкIырэр нэмыц гене-ралым зи кьуимытыгъэу ары, — Мэджы-дэшхоми кыкIегъэблэ.

— ЕгъашIи мышыпкъэ кьэсIуагъэу цыф зэхихыгъэп. Ащ кысымытыгъэмэ, мыр тыдэ кыкIыгъэу кышъушIошIыра? — Машэ игалифи шIуцIэ джыбэ куоу еIэбжышъ, гъуцI тутынылгъэ кьэмланэу тыгъэнфыпсыр зытеджэгукIырэр къа-регъэлэгъэу.

— Олахъэ ащ фэдэу фыжыбзэу ныб-жы дышгъэ сымылгъэгъуэм, тыжыным фэдэкъабз, — Лахъу джы кыхьэгущыIэ.

— Шъо зыр ары пшIошIа мыр зэзгъэ-лэгъун фаеу хьурэр? Ар пэпчъ мы тыгъэ нэфышхор кытепсэ, пкIыжыгъэмэ зыкIэжъугъэшIагорэр сыда? — Машэ рэхъатэу ащ джауап ретыхьы.

— Дэгъоу ар кыдгурыбгъэIуагъэ. Джы мыдэ кьэIуат Жуковым а укызыри-гъэгъэгъэгъэ Лыхъужэ Жъуагъор кызы-кIыуимытыжыгъэр, — ащ Мэд еупчIы.

— Олахъэ а лым зыгори имылажъэм. Лэжъэшхор зытефагъэхэр «Нэмыц гене-ралыр ытIупшыжыгъэ», — аIуи, бзэгъу сызыхыгъэхэр арых. Ежъ Жуковри ащ инэу зэридагъэ ыкIи заор тыухыгъэу ыгу кьэуапэзэ моуштэу кысфитхыгъагъэ: «Товарищ лъапIэу Шыблэкьор, гушIэу кыюстыгъагъэр згъэцэкIэжынынэу пэры-оху кызырэфэхъугъэхэр сыгу Iаеу хэкIы. КIо ащ пае зымыухьыжъ, Дышгъэ Жъуагъо уимыIэми, лыхъужъэу узэрэ-зэуагъэр сэ дэгъоу сэшIэ.

Льытэныгъэшхо кыпфэзышIырэ мар-шалэу Жуков» — ыIоу ежъ ыIэкIэ кIэт-хэжыгъагъэ.

«А зэхилухъэхэрэм апае, ышIошъ мы-хъухъэзэ, кызыдимыкIыжышIт Хьатыра-мытыку зэгорэм ябгъэщэнкIэ дэгъуба мор!», — Хьалухъожькьор иш гъо-жыжъ тесэу кызышIуIулэдагъэ горэм хъопсэ макъэкIэ зэриIогагъэр ошIэ-дэмышIэу сыгу кьэкIыжыгъэу сшъхъэ кьэсэпхъуатэ. Ащ дэжым Машэ икъэ-бархэм ядунай хьалэмэтэу сызыхыгъэр кIодыжыгъэу, кызытэныкIыгъэхэ хьан-дзошхор ибэ теплгъэ иIэу пчэдыжыпэ зэгъокIом кыхьэхъэу сэлэгъу.

(Джыри кыкIэлъыкIощт).

КРАСНОЯРСКЭРЭ АДЫГЕИМРЭ ЯЗЭПХЫНЫГЪЭХЭР МЭНЫТЭХ

Красноярскэ и Къэралыгъо Академическэ къэшъокло ансамблэу Михаил Годенкэм ыцлэ зыхьырэмрэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Академическэ къэшъокло ансамблэу «Налмэсымрэ» зэгъусэхэу Мыекъяупэ къыщатыгъэ концертыр искусствэм ишэпхэу лъагэмэ адештэ. Хэгъэгу мэфэклышхом фэдэу пчыхъээзахьэр зэрэкуагъэм тигъэгушхуагъ. Къашъом дунэе мэхъанэу илэм изыкьегъэлэтын зэхэщакломэ ялахышлу хашыхьагъ, гъэзетымкли «тхыашъуегъэпсэу» ятложы тшлэиу.



Зэкъошныгъэм ипчыхъээзахьэ рагъэжъэным ыпэклэ пресс-зэ-луклэр «Налмэсым» и Унэ щы-кыуагъ. Фольклорым, лъэпкэ гу-шысэм, политикхэм агошырэ шьолбырхэм яхэбзэ гъунапкэ-

тебгъуклон тымылэклыштыгъэу тлэытагъэ. «Налмэсым» Сыбыр дэгъоу шашлэ, шагъэлъаплэ.

Урысыем изаслуженнэ артистэу, Адыгеим инародинэ артистэу, «Налмэсым» идиректорэу Бастэ Азмэт пресс-зэлулэр зэришцэ, хьаклэхэм нэлуасэ тафилыгъ, бысымхэм ящылэклэ тыщигъэ-гъозагъ.

Адыгэ Республикэм культу-рэмклэ и Министерствэ иотдел ипащэу, Адыгеим культурэмклэ изаслуженнэ Юфышлэу Шэуджэн Бэлэ Академическэ ансамбли-тури Мыекъяупэ зэрэщызэлу-клагъэхэм ошлэ-дэмышлэ Юф кызырэхэмыхьагъэр кылуагъ. Мыщ фэдэ концертхэм лъэпкхэр зэрэзэфашхэрэр, зэкъошныгъэр зэрагъэпытэрэр, шэн-хабзэхэм гуклэ зафэдгъэзэжъэ, дэхагъэм тызрегупшысэрэр хигъэунафы-кыгъэх.

— Красноярскэ иансамблэ

идиректорыр Урысыем культу-рэмклэ изаслуженнэ Юфышлэу Лидия Федяевар ары. Илэнатлэ зылухьагъэм ыуж ансамблэр мылкъоу илэмкли, зэхэщэн Юф-хэмкли зэрэпытэагъэр пресс-зэлулэр заулэрэ кыщылэуагъ. Лидия Федяевам хабзэм икыулы-

рэфар кыдгурэю, — кылуагъ Владимир Моисеевым.

«Налмэсым» Красноярскэ зэрэщылэуагъэм, ансамблэхэм язэп-хыныгъэ щылэныгъэм зэрэщэгъ-пытэрэм, опыт зилэ артистхэм-рэ ныхъыкыкыхэмрэ ансамблэм щызэдэлэжъэнхэм пае реперту-



кыушлэхэмрэ ансамблэмрэ язэп-хыныгъэхэр лъэхъаным диштэн-хэм фэшл клэщакло зыфэхъугъэ Юфыгъомэ ащыщ лъэпкэ иску-ствэр хэбзэ лэпхъэтэтхэм сыди-гъуи янэплэгуу игъэтыгъэныр.

«Налмэсым» ихудожественнэ пашэу, Урысыем изаслуженнэ артистэу, Адыгэ Республикэм инародинэ артистэу Къулэ Мыха-мэт зэлулэр кыщылэуагъ тирес-публикэ ия 20-рэ илээс тызэрэп-гъоклырэр, «Налмэсым» ия 75-рэ илээс мыгъэ зэрагъэмэфэклы-штыр.

Къашъохэм лъэпкхэм язэфы-щытыкыкыхэр зэрагъэпытэхэрэм, дунаим мамырныгъэр кыщы-ушъумэгъэным кэшъокло ансам-блэхэм ялахышлу зэрэахы-хэрэм Владимир Моисеевыр, Шэуджэн Бэлэ, Гурам Квициние, Къулэ Мыхамэт къагъушылэ-гъэх. Зэхъоклыныгъэу Урысыем щыкыкыхэрэм Красноярскэ иан-самблэ ахэмыткыушъу ынапэ кыгъэжъэнын зэрилэкыгъэми хьаклэхэм яептыкыкыхэр кыра-лолагъэх.

— Тишэн-хабзэхэр искусствэм иамалхэмклэ къэтыушъумэнхэм фэшл СССР хэгъэгушхом тыщы-сэуэу опытуу тилэ хъугъагъэр тэгъэлъаплэ. Фольклорым удэлэ-жъэным пае блэкыгъэ уахътэм уфызэллэкыжъын, шушлагъэу уинахыжъэм алэжыгъэр зэрэ-лыбгъэкыкытэщтым упылын зэ-

арыр ащ диштэу гъэпсыгъэн зэ-рэфарем пресс-зэлулэр хэлэжъа-гъэхэр къагъушылэуагъэх, упчлэ-хэм яджэуапхэр къатыжыгъэх.

Концертыр

Тысыплэ нэкл имылэжъэу кон-цертыр кыуагъэ. Израиль, Тыр-куем, Европэм ихэгъэгушхом къа-рыкыгъэхэри пчыхъээзахьэм щытлэгушъуагъ.

Уилэпкэ иискусствэ идэха-гъэ, ишэн-хабзэхэр къашъохэмклэ къэплотэнхэ зэрэплэжыштыр концертным щытлэгушъуагъ, — кытылуагъ купым ыцлэклэ Цоп-сынэ Фэрхъат. — Тхыагъэпсэ-у зэхэщаклохэр.

Адыгэ Республикэм культу-рэмклэ иминистрэу Чэмышъо Гъазый щытхуу тхылыхэр хьа-клэмэ аритыгъэх. АР-м и Лышъ-хъэ ишъэрылхэр зыгъэцкырэ Къумпыл Муратэ зыкытхэжы-гъэ шуфэс тхылыу министрэм Красноярскэ иансамблэ риты-жыгъэм кыщелэ тапэкли тизэп-хыныгъэхэр гъэпытэгъэнхэм зэ-рэпыллыштыр.

Концертыр зэрэкуагъэм, пчы-хъээзахьэм гушысэу тигъэ-шыгъэхэм афэгъэхьыгъэ тхы-гъэхэр «Адыгэ макъэм» кыхи-уытхытх.

ЕМТИЛЪ Нурбий.

Сурэтхэр зэхэхэм кыщы-тырахыгъэх.



хэр искусствэм зэрэзэрипхы-рэм зэхэхэм щытегушылэуагъэх.

«Налмэсым» тебгъуклон тлээклыштэн»

Сыбыр чыжъэ кыкыгъэ къэ-шъокло ансамблэм ихудожес-твеннэ пашэу, Урысыем изаслу-женнэ артистэу Владимир Моисе-евым пресс-зэлулэр кыщы-луагъ Темыр Кавказым концерт-хэр кыщытитхэу Хлопониным кызырэрэгъэблэгъагъэхэр.

— Адыгеир Къылэ шьолбы-рым зэрэхэтыр тэшлэ, — ело Вла-димир Моисеевым. — Темыр Кавказым шьухэмыхьэрэми, ду-наим щыцлэрыло «Налмэсым»

ихудожественнэ пашэу Владимир Моисеевыр искусствэр шуу зы-шальэгъурэ унагъом шапугъ. Владимир ятэжъэу Игорь Моисе-евыр дунаим шашлэ, ащ Юфшлэ-гъэу кыгъэнагъэр щысэтэхыплэ бэмэ афэхъу.

Сыбыр иансамблэ ипродюсе-рэу Гурам Квициние ныбджэ-гъуныгъэмрэ искусствэмрэ зэрэ-зэпхыгъэхэм, Абхъаз Республи-кэу игупсэмрэ Урысыемрэ язэп-хыныгъэхэр искусствэм зэри-гъэпытэхэрэм, Къылэ шьолбы-рымрэ Темыр Кавказымрэ язэ-дэпсэуныгъэ лыгъэкыкытэгъэным общественнэ-политикэ мэхъанэу хэлъыр шысэ зэфэшъафхэмклэ кышлотагъ.

2008-рэ илээсым кыщыуб-лагъэу Красноярскэ иансамблэ

Зэхэзыщагъэхэр:
Адыгэ Республикэм
и Къэралыгъо
Совет — Хасэр,
иминистрэхэм
я Кабинет

Къыдзыгъэкырэр:
Адыгэ Республикэм
лъэпкэ Юфхэмклэ,
Лэклыб къэралхэм
ащыпсэурэ тилэп-
къэгъушхом адырлэ
зэпхыныгъэхэмклэ
ыкли къэбар жъу-
гъэм иамалхэмклэ
и Комитет
Адресыр: ур.Кре-
стьянскэр, 236

Редактор
шъхьалэр

ДЭРБЭ
ТИМУР

Редактор
шъхьалэм иапэрэ
гуадзэр
АУЛБЭ Руслъан

Редактор
шъхьалэм
игуадзэр —
пшъэдэкыжъ
зыхьырэ
секретары
ХЪУРМЭ Хъусен

Пшъэдэкыжъ
зыхьырэ
секретары
НЭПШЭКЪУИ
Заур

Редакциер
зыдэщылэр:
385000,
к. Мыекъяупэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
редактор шъхьалэм
иапэрэ
гуадзэр:
52-49-44,
редактор гуадзэр-
пшъэдэкыжъ зы-
хьырэ секретары:
52-16-77.
E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъаты-
гъэр:
Урысые Федерацием
хэутын Юфхэмклэ,
телерадиокъэтын-
хэмклэ ыкли злэы-
лэсыклэ амалхэмклэ
и Министерствэ
и Темыр-Кавказ
чыплэ гъэлоры-
шлалэ, зэраушыха-
тыгъэ номерыр
ПИ №10-3892

Зыщыхауытырэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
к. Мыекъяупэ,
ур. Пионерскэр,
268

Пчъагъэр
4306

Индексхэр
52161
52162
Зак.1710

Хэутыным
узщыкытхэнэу щыт
уахътэр
Сыхъатыр 18.00
Зыщыкытхэгъэхэ
уахътэр
Сыхъатыр 18.00